Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЫДАННЯ XXIV
№ 137 (7019)
ЧАЦВЕР
12
ЧЭРВЕНЯ
1941 г.
ЦАНА 15 КАП.

Сёння ў нумары:

Ні аднаго працоўнага без аблігацый новай пазыкі.
Усебеларуская нарада актыва работнікаў кінофікацыі.
Свята совецкай навукі і культуры. (Гутарка з наркомам асветы БССР тав. Е. І. Уралавай).
ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
С. Конанаў — Аб намесніках сакратароў партарганізацый.
К. Кірпічнікаў — Лекцыйная работа.
[illegible]
АРТЫКУЛЫ:
Н. Жураўлёў — Роля авіяцыі ў сучаснай вайне.
В. Шэмпель — Догляд за парамі.
Г. Наумаў — Каштоўнае пачынанне лоеўскіх калгаснікаў.
Я. Івашын — На Максімаўскім балоце.
КІНО: С. Куняўскі — «Франтавыя падругі».
ЗА РУБЯЖОМ:
Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі.
Прамова Чэрчыля.
Прамова Мусаліні.
Новы камандуючы англійскімі войскамі ў Егіпце.
Прамова англійскага міністра харчовага снабжэння.

ПРАВІЛЬНА СПАЛУЧАЦЬ КІРАЎНІЦТВА ГАСПАДАРКАЙ І ПАРТЫЙНА-ПАЛІТЫЧНУЮ РАБОТУ

Райкомы, гаркомы і абкомы КП(б)Б заводзяць зараз вынікі прайшоўшых справаздачна-выбарных сходаў пярвічных партыйных арганізацый. Асноўнае, што характарызуе выбарчую кампанію — гэта высокая арганізаванасць і выключная актыўнасць комуністаў. Большэвіцкая мэтанакіраванасць, непахіснае імкненне рухаць справу социялістычнага будаўніцтва ўперад і ўперад — вось рысы, якія чырвонай ніццю пранізвалі выступленні комуністаў, даклады сакратароў партбюро партарганізацый.

У аснове работы партыйных арганізацый ляжалі і ў далейшым будуць ляжаць гістарычныя рашэнні XVIII з'езда ВКП(б) і XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі. Паварот увагі партыйных арганізацый у бок максімальных клопатаў аб патрэбах і інтарэсах прамысловасці і транспарта ўжо даў адчувальныя рэзультаты. Дзесяткі прадпрыемстваў, якія гадамі адставалі, зараз вышлі, або выходзяць у лік перадавых. Сотні фабрык і заводаў датэрмінова выканалі пяцімесячную праграму гэтага года.

Пераважная большасць пярвічных партыйных арганізацый правільна зразумелі свае задачы і правялі вялікую работу па рэалізацыі рашэнняў XVIII партыйнай канферэнцыі. Паўсямесна адзначаецца больш глыбокі ўплыў партыйных арганізацый на работу прадпрыемстваў. Барацьба за планамерны выпуск прадукцыі, за ўнядрэнне сутачнага графіка, лепшае скарыстанне абсталявання, сыравіны, паліва, павышэнне прадукцыйнасці працы і зніжэнне сабекошту — усе гэтыя рашаючыя для работы прамысловасці пытанні сталі прадметам пільнай увагі пярвічных партыйных арганізацый. Нямалыя поспехі дасягнуты ў справе навядзення чыстаты і культуры на прадпрыемствах.

Аднак задача, настаўленая XVIII партыйнай канферэнцыяй, «каб у 1941 годзе ні ў адной вобласці, ні ў адным горадзе і прамысловым цэнтры не асталося ні аднаго адстаючага прадпрыемства...» яшчэ не вырашана. Гэту задачу абавязкова трэба вырашыць. За гэта трэба змагацца ўсёй сілай партыйных арганізацый.

Найбольш відавочным прыкладам слабай перабудовы работы і маруднага выканання рашэнняў XVIII канферэнцыі ВКП(б) можа служыць пярвічная партарганізацыя Аршанскага цвікавага завода «Чырвоны Кастрычнік», партбюро якой не змагалася як належыць за рэалізацыю рашэнняў парткантферэнцыі. Буйнейшыя ўпушчэнні ўскрылі комуністы ў дзейнасці партбюро завода «Асінторф» і Белгрэса.

Рад адстаючых прадпрыемстваў ёсць, напрыклад, у горадзе Мінску: Хлебазавод-аўтамат, картаграфічная фабрыка. Няма яшчэ належных тэмпаў і якасці ў рабоце радыёзавода імені Молатава. Зусім слаба перабудоўвае сваю работу і партарганізацыя Магілеўскай шоўкавай фабрыкі.

Усё гэта сведчыць аб тым, што асобныя пярвічныя партыйныя арганізацыі не здолелі разгарнуць сапраўды большэвіцкай барацьбы за хутчэйшае ператварэнне ў жыццё канкрэтнай праграмы паляпшэння работы прамысловасці і транспарта, якая дана ў гістарычных рашэннях XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі.

Умацаваліся і выраслі партыйныя арганізацыі ў нашых заходніх абласцях. Працуючы ў некалькі асаблівых умовах, сярод маладых совецкіх грамадзян, комуністы прайшлі вялікую школу палітычнай, гаспадарчай і арганізацыйнай дзейнасці. Тут асабліва прыкметны ідэйны рост, палітычная і дзелавая загартоўка кадраў.

Партыйныя арганізацыі з'яўляюцца душой велізарнай творчай работы, якая вядзецца па заданнях партыі і ўрада ў заходніх абласцях рэспублікі.

Расшырыліся сувязі партыйных арганізацый і іх уплыў на масы. У Беластоцкай вобласці за год колькасць пярвічных партарганізацый вырасла ўдвая. У Баранавіцкай вобласці створана новых 127 пярвічных партарганізацый, у Брэсцкай — 105 і т. д. Сотні лепшых людзей, на справе даказаўшых сваю адданасць справе комунізма, справе Леніна — Сталіна, прыняты ў рады партыі.

Справаздачы і выбары паказалі, што большасць пярвічных партарганізацый заходніх абласцей настойліва і ўпорна дабіваюцца хутчэйшага і найбольш поўнага ажыццяўлення гістарычных рашэнняў XVIII Усесаюзнай канферэнцыі ВКП(б). Узяць да прыкладу партарганізацыю Пінскай запалкавай фабрыкі імені 17 верасня. Яна яшчэ маладая і малакалькасная, як і многія іншыя пярвічныя арганізацыі ва ўмовах заходніх абласцей. Але, зразумеўшы свае асноўныя задачы, паставіўшы ў цэнтры ўвагі справу выхавання ў рабочай масе новых социялістычных адносін да працы, яна аказвае свой партыйны ўплыў на ўсё жыццё рабочага калектыва і работу прадпрыемства. З такога-ж станоўчага боку можа быць ахарактарызавана дзейнасць партарганізацыі, скажам, Гродзенскай табачнай фабрыкі.

У рашэннях, прынятых партыйнымі сходамі, вялікае месца адводзіцца задачам узмацнення партыйна-арганізацыйнай і палітычнай работы на прадпрыемствах і ў калгасах. Трэба прама сказаць, што некаторыя кіраўнікі партыйных арганізацый яшчэ не ўсвоілі ўказанні таварыша Сталіна аб неабходнасці правільна спалучаць кіраўніцтва гаспадаркай з партыйна-палітычнай работай, з шырока разгорнутай прапагандай і агітацыяй у масах.

Аб сур'ёзных недахопах партыйна-палітычнай работы гаворыць той факт, што ў многіх партыйных арганізацыях фабрык і заводаў справа росту партыі прадастаўлена самацёку, вельмі слаба праводзіцца палітыка-выхаваўчая работа сярод вядучых рабочых, праславіўшых сябе ўдарнай стаханаўскай работай. Зусім бясспрэчна і тое, што ў значнай частцы арганізацый не было сапраўдных клопатаў аб большэвіцкім выхаванні маладых комуністаў, сям-там выявілася таксама адсутнасць густу да агітацыйнай работы ў масах.

Трэба памятаць, што чым вышэй будзе ўзровень партыйна-арганізацыйнай і палітычна-масавай работы, тым лепш нашы партыйныя арганізацыі будуць мабілізоўваць масы на выкананне гістарычных задач, настаўленых XVIII партыйным з'ездам і Усесаюзнай партыйнай канферэнцыяй. Чым шырэй будзе наша работа ў масах, тым больш і мацней будуць поспехі ў гаспадарчым будаўніцтве.

Павышэнне ўзроўню арганізацыйнай, ідэйна-выхаваўчай, усёй партыйна-палітычнай работы забяспечыць ліквідацыю і іншых прабелаў у рабоце пярвічных партыйных арганізацый, як напрыклад, усё яшчэ недастатковую ўвагу да пытанняў эканомікі, слабы ва многіх выпадках кантроль за выкананнем сутачных графікаў выпуску прадукцыі; дасць магчымасць арганізаваць сапраўдны кантроль за выкананнем прымаемых рашэнняў.

Райкомы і гаркомы партыі павінны аказаць у гэтых адносінах сур'ёзную дапамогу пярвічным арганізацыям, у многім перабудаваць работу оргінструктарскіх аддзелаў, настойліва вучыць маладых партработнікаў майстэрству партыйнага кіраўніцтва.

У партыйныя бюро, сакратарамі партарганізацый выбраны лепшыя, найбольш падрыхтаваныя і ініцыятыўныя большэвікі. Ніякага захаплення дасягнутым, ні цені самасупакоенасці, найбольш ініцыятывы — гэтыя патрабаванні прад'яўленыя комуністамі да сваіх кіраўнікоў з'яўляюцца залогам таго, што партыйныя арганізацыі разгорнуць яшчэ больш кіпучую дзейнасць па хутчэйшаму ажыццяўленню рашэнняў XVIII партыйнай канферэнцыі.

СВЯТА СОВЕЦКАЙ НАВУКІ І КУЛЬТУРЫ

(Гутарка з наркомам асветы БССР тав. Е. І. Уралавай)

Працоўныя БССР у гэтыя дні ўрачыста адзначаюць 20-годдзе Беларускага дзяржаўнага універсітэта. Гэты юбілей — свята ўсёй совецкай навукі і культуры. [illegible]

[illegible] кау, геаграфаў і некалькі тысяч урачоў, эканамістаў, юрыстаў. Сярод выхаванцаў універсітэта — 9 народных настаўнікаў школ БССР, узнагароджаных ордэнамі і медалямі Саюза ССР, 3 заслужаных настаўнікі, прафесары, дацэнты, кандыдаты навук, камандзіры Чырвонай Арміі. Тут адзін час навучаўся двойчы Герой Совецкага Саюза тав. Смушкевіч. Да свайго юбілея універсітэт выпускае для школ новы атрад спецыялістаў — каля 200 настаўнікаў.

На базе былых факультэтаў універсітэта ў Мінску ўзнік рад новых вышэйшых навучальных устаноў — Беларускі дзяржаўны медыцынскі інстытут, Мінскі педагагічны інстытут ім. Горкага, Інстытут народнай гаспадаркі ім. Куйбышава, Беларускі дзяржаўны юрыдычны інстытут.

Цяпер у БДУ 6 факультэтаў — фізіка-матэматычны, біялагічны, хімічны, гістарычны, геаграфічны і філалагічны. Навучаецца каля 1000 студэнтаў. Сярод выкладчыкаў нямала выдатных вучоных, як [illegible]

[illegible] навучальнай і навуковай работы. 24 чэрвеня адкрываецца навуковая сесія. Навуковыя работнікі і студэнты падрыхтавалі для сесіі 96 дакладаў, з якіх адабрана 61. У ліку дакладаў, якія будуць заслуханы на сесіі, — «Перспектывы развіцця народнай гаспадаркі БССР і задачы навукі», «Ажыццяўленне ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі ў БССР», «Паходжанне і развіццё беларускай мовы», «Балоты БССР», «Социялістычнае будаўніцтва ў заходніх абласцях рэспублікі» і т. д.

Да юбілея зданы ў друк пяць факультэцкіх зборнікаў «Вучоныя запіскі» і універсітэцкі зборнік «20 год БДУ». Арганізуецца цікавая выстаўка, якая ілюструе жыццё і работу універсітэта за 20 год.

На святкаванне 20-годдзя БДУ запрашаюцца выдатныя вучоныя Саюза, былыя выхаванцы універсітэта, прадстаўнікі універсітэтаў Масквы, Ленінграда, Кіева, маладых Совецкіх рэспублік.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА АКТЫВА РАБОТНІКАЎ КІНОФІКАЦЫІ

Учора ў памяшканні канцэртнага зала Беларускай дзяржаўнай філармоніі пачала сваю работу ўсебеларуская нарада актыва работнікаў кінофікацыі, склікання Упраўленнем кінофікацыі пры СНК БССР.

На першаму пытанню парадку дня «Аб выніках дзейнасці кіносеткі БССР за 5 месяцаў 1941 года і далейшых задачах органаў кінофікацыі» даклад зрабіў начальнік Упраўлення кінофікацыі пры СНК БССР тав. Падбярэзскі. На канкрэтных фактах тав. Падбярэзскі паказаў, як за апошнія годы вырасла кіносетка рэспублікі і стала велізарным сродкам культурна-палітычнага выхавання працоўных мас горада і вёскі. Рост кіносеткі суправаджаецца тэхнічным яе пераўзбраеннем і максімальным унядрэннем кіно ў вёсцы.

Калі к канцу 1938 года ў БССР налічвалася 463 гукавыя кіноўстаноўкі, то на 1 красавіка 1941 года — 817. Сельская гукавая кіносетка за гэты перыяд павялічылася з 228 адзінак да 488. За прайшоўшы год зрасходаваны велізарныя сродкі на развіццё кіносеткі рэспублікі. За гэты час у заходніх абласцях пушчаны ў эксплаатацыю 173 новыя гукавыя кіноўстаноўкі, з якіх 108 — на сяле.

Але арганізацыя кінаабслугоўвання адстае яшчэ ад узросшых патрабаванняў нашага гледача.

Нашы кінотэатры яшчэ не працуюць рытмічна, па графіку. Асабліва нездавальняюча працуе сельская кіносетка. Маршрутны план, які з'яўляецца графікам штодзённай работы кожнай кінопераноўкі, большасцю міжраённых аддзелаў недапаўняецца і часта складаецца непрадумана, без уліку запросаў насельніцтва.

Вельмі вялікія прастоі ў сельскай кіносетцы з-за псавання апаратуры. За першы квартал яны склалі 5.624 дні. Не зжыты да гэтага часу неахайныя адносіны асобных кінамеханікаў да апаратуры, не арганізаван, як след, прафілактычны рамонт апаратуры.

Пасля даклада пачаліся спрэчкі. Выступіла 5 чалавек.

У рабоце нарады прымаюць удзел сакратар ЦК КП(б)Б па прапагандзе і агітацыі тав. Гарбуноў, намеснік старшыні СНК БССР тав. Чорны, прадстаўнік Галоўнага Упраўлення кінофікацыі пры СНК СССР тав. Нашэльскі і намеснік начальніка Упраўлення кінофікацыі пры СНК УССР тав. Шатылюк.

Сёння нарада будзе прадаўжаць сваю работу.

НІ АДНАГО ПРАЦОЎНАГА БЕЗ АБЛІГАЦЫЙ НОВАЙ ПАЗЫКІ!

ХОД РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ ПА БССР

На 11 чэрвеня пазыка Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) па БССР размешчана на суму 340.728 тыс. рублёў, у тым ліку па гораду на 295.623 тыс. рублёў і па сялу на 45.105 тыс. рублёў. Наяўнымі ў лік падпіскі ў сельскіх мясцовасцях паступіла 3.967 тыс. рублёў.

У параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года сума рэалізацыі пазыкі па рэспубліцы перавышана на 57.032 тыс. рублёў.

Працоўныя Мінска далі ў пазыку дзяржаве 34.427 тыс. рублёў, Беластока — 20.700 тыс. рублёў, Віцебска — звыш 16 млн. рублёў. Рабочыя і служачыя віцебскай фабрыкі «КІМ» падпісаліся на 1.088 тыс. руб., што складае 89 проц. месячнага фонда зарплаты. Падпіскай на пазыку ахвачана 100 проц. рабочых і служачых гэтай фабрыкі.

Беластоцкая і Брэсцкая вобласці перавыканалі ўжо суму падпіскі на пазыку па групе рабочых і служачых, прычым у Беластоцкай вобласці паспяхова арганізавана работа па размяшчэнню пазыкі сярод сельскага насельніцтва, а таксама паступленне наяўных па падпісцы. К 11 чэрвеня тут паступіла наяўнымі 911 тыс. рублёў. Шэсць раёнаў Беластоцкай вобласці закончылі рэалізацыю пазыкі і паспяхова прадаўжаюць далейшую падпіску. У Брэсцкай вобласці паспяхова ідзе размяшчэнне пазыкі ў Сямяціцкім і Шарашэўскім раёнах.

Прадаўжаюць адставаць у размяшчэнні пазыкі Вілейская і Пінская вобласці.

Совецкія і фінансавыя органы гэтых і іншых абласцей павінны скарыстаць усе магчымасці для поўнага завяршэння размяшчэння пазыкі ў бліжэйшыя 2—3 дні. (БЕЛТА).

Прыклад совецкага патрыятызма

МАЗЫР, 11 чэрвеня. Падпіска на пазыку Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) праходзіць па вобласці неаслабяваючымі тэмпамі. Камісіі садзейнічання дзяржкрэдыту штодзённа атрымліваюць пісьмы і тэлеграмы ад знаходзячыхся ў адпуску і камандзіроўках з патрабаваннямі падпісаць іх на новую пазыку.

На 10 чэрвеня працоўныя Палесся далі ў пазыку дзяржаве 16.084 тысячы рублёў. Рабочыя і служачыя падпісаліся на 12.648 тыс. рублёў.

З вялікай актыўнасцю праходзіць падпіска на сяле. 110.743 калгаснікі далі ў пазыку дзяржаве 3.436 тысяч рублёў. Рад раёнаў — Брагінскі, Даманавіцкі, Акцябрскі, Хойніцкі закончылі падпіску. У ашчадныя касы паступіла ад калгаснікаў 257 тысяч рублёў наяўнымі.

Арганізавана праходзіць падпіска на пазыку сярод калгаснікаў Камарынскага раёна. Яны далі ўжо ў пазыку дзяржаве 220 тысяч рублёў. На 17 тысяч рублёў падпісаліся калгаснікі сельгасарцелі «Трэці Інтэрнацыянал», на 15.200 рублёў — калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоная Украіна». Прыклад совецкага патрыятызма паказала ў гэтай сельгасарцелі сям'я калгасніка Фёдара Мацапуры. Тав. Мацапура, яго тры сыны і жонка далі ў пазыку дзяржаве 480 рублёў.

Поспех падпіскі на пазыку

Беласток

Да 18 гадзін 10 чэрвеня па вобласці на пазыку Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) падпісалася звыш 320.000 чалавек на 60.443 тысячы рублёў. У мінулым годзе ў гэтыя дні падпіска на пазыку не перавышала 33 млн. рублёў.

Па гор. Беластоку на пазыку падпісалася 57.300 чалавек на 20.700 тыс. рублёў.

Наяўнымі па вобласці ўнесена 911 тысяч рублёў. Падпіска на пазыку прадаўжаецца ў гарадах і вёсках.

Ветка

На 8.160 рублёў падпісаліся калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Трэці рашаючы», Радужскага сельсовета. Усю суму падпіскі калгаснікі ўнеслі наяўнымі 4 чэрвеня.

Закончылі падпіску на пазыку калгасы «Шлях Леніна», імені Чапаева, «Соцыялізм» і «Комунар», Шарсцінскага сельсовета.

Барысаў

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Ударнік другой пяцігодкі», Хаўхоліцкага сельсовета, падпіску на пазыку закончылі 4 чэрвеня. Падпіска складае 4.945 рублёў.

Любань

Поўнасцю завяршылі падпіску калгасы «Асвета», Рачэньскага сельсовета, «Чырвонае Палессе», «Азярное», калектыў рабочых і служачых лесахімічнай прамысловасці імені Куйбышава. Яны далі ў пазыку дзяржаве 45.500 рублёў.

Смалявічы

З вялікім палітычным уздымам прайшла падпіска на пазыку Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года) сярод працоўных Смалявіцкага раёна. Падпіска дасягнула 1.311 тысяч рублёў.

Калгаснікі сельгасарцелі «Уперад», Плісккага сельсовета, падпісаліся на 5.400 рублёў і ўнеслі наяўнымі 4,5 тыс. рублёў. Калгаснікі сельгасарцелі імені Дзяржынскага, Слабодскага сельсовета, далі ў пазыку дзяржаве 4.800 рублёў і ўнеслі наяўнымі 3.000 рублёў.

ПЕРШЫЯ ВЫНІКІ ПРЫЗЫВА

Як паведамілі нашаму карэспандэнту ва Упраўленні працоўных рэзерваў пры СНК БССР, прызыў у школы ФЗА па Беларусі праходзіць з вялікім уздымам. На змену першым выпускнікам ідуць новыя тысячы будучых металістаў, каменшчыкаў, плотнікаў, штукатураў і інш. На адрас прызыўных камісій атрыманы сотні заяў ад добраахвотнікаў, якія жадаюць атрымаць кваліфікацыю і працаваць па-стаханаўску.

З песнямі і музыкай з'явіліся на прызыўны пункт Столінскага раёна Пінскай вобласці юнакі вёсак Вераждное, Дубой і інш. Яны добраахвотна жадаюць пайсці вучыцца, каб набыць прафесію.

Па чарговаму прызыву ў школы ФЗА Беларускай ССР павінна быць прызвана 17 тысяч юных грамадзян ва ўзросце 16—17 год. [illegible] 9384 [illegible] 5292 [illegible]

На Гомельскай вобласці прызываецца 1400 юнакоў. Прызвана 1174, з іх добраахвотнікаў — 1001.

На Мінскай вобласці прызвана 1337 чалавек. З іх 755 добраахвотнікаў. Не гледзячы на тое, што па ўсёй рэспубліцы прызыў адбываецца арганізавана, у радзе раёнаў Пінскай вобласці прызыў у школы ФЗА праходзіць вельмі слаба.

У Асвейскім, Аршанскім, Расонскім, Мехаўскім раёнах Віцебскай вобласці прызыў у школы ФЗА яшчэ зусім не пачынаўся. У Баранавіцкай вобласці старшыня Мастоцкага райвыканкома тав. Спяпанаў думае пачаць прызыў толькі... 15 чэрвеня.

Усе гэтыя недарэчнасці з'яўляюцца вынікам таго, што партыйныя і совецкія органы ў паасобных раёнах і абласцях пусцілі адказнейшую справу — прызыў у школы ФЗА — на самацёк.

Маючы вопыт папярэдніх набораў, трэ- [illegible]

Многа жадаючых вучыцца

[illegible]

Па Мінску і рэспубліцы

ДАДАТКОВАЯ ПАДПІСКА НА ЧАЦВЕРТАЕ ВЫДАННЕ ТВОРАЎ В. І. ЛЕНІНА

Для задавальнення велізарнага попыту на чацвертае выданне твораў В. І. Леніна для БССР выдзелена дадаткова 2.000 камплектаў.

З сёнешняга дня падпіска на творы В. І. Леніна будзе прымацца ўсімі кніжнымі магазінамі КОГІЗа ў БССР і базай падпісных выданняў КОГІЗа ў Мінску.

РАСШЫРЭННЕ ГАНДЛЮ МАЛОЧНЫМІ ПРАДУКТАМІ

З 12 чэрвеня мінскія магазіны Маслапрома, малочнага завода, магазіны Мінхарчгандля №№ 90, 177, 28 і 33 будуць працаваць з 6 гадз. 30 мін. раніцы. Астатнія 45 магазінаў, гандлюючых малочнымі прадуктамі, будуць адкрыты з 7 гадз. 30 мін. раніцы.

Наркамгандаль БССР абавязаў усе гандлюючыя арганізацыі Мінска прадаваць малако і малочныя прадукты бесперабойна.

Асартымент малочных прадуктаў значна расшыраецца. У продажы будзе малако разліўное, малако ў бутэльках, слівкі, кефір, смятана, сыркі, кліночны сыр, тварог і т. д. Павялічваецца выпуск і продаж ацэдафільнага малака.

Значна расшыраецца гандаль марожаным. Яно будзе прадавацца ў 180 магазінах, павільёнах, кіёсках, ларках.

БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛОГА ДОМА ДЛЯ ЧЫГУНАЧНІКАЎ

На Маскоўскай вуліцы ў Мінску пачалося асваенне пляцоўкі для будаўніцтва чатырохпавярховага жылога дома для чыгуначнікаў вузла. Дом будуецца па праекту архітэктараў тт. Якушка і Бычэнка. Першы паверх адводзіцца пад магазін і майстэрні бытавога абслугоўвання.

Будаўніцтва дома мяркуецца закончыць у бягучым годзе. (БЕЛТА).

ЗОАВЫСТАЎКА У МАГІЛЕВЕ

МАГІЛЕЎ, 11 чэрвеня. (БЕЛТА). У памяшканні Магілеўскага цырка адкрылася перасовачная зоавыстаўка, на якой прадстаўлена больш 100 звяроў, жывёлін і птушак. Вялікую цікавасць у гледачоў выклікаюць лятучы сабака, зебу, гімалайскія мядзведзі, слон і інш.

ФІНІШ ВЕЛАПРАБЕГУ ГОМЕЛЬ — МІНСК

11 чэрвеня ў Мінску адбыўся фініш велапрабегу Гомель—Мінск, прысвечанага выпуску дзяржаўнай пазыкі Трэцяй пяцігодкі (выпуск чацвертага года). Сярод веласіпедыстаў — удзельнікі рэспубліканскіх велагонак браты Аляксандр і Нікалай Карнілавы.

Веласіпедысты прайшлі 620 кілометраў. На працягу 6 дзён яны наведалі калгасы 14 раёнаў, правялі падпіску на пазыку сярод калгаснікаў на 14 тысяч рублёў, дапамаглі стварыць 60 новых фізкультурных калектываў. У Бабруйску ўдзельнікі велапрабегу сустрэліся з фізкультурнікамі горада, расказалі аб вопыце работы гомельскіх фізкультурных арганізацый.

Выпускнікі Вілейскай школы ФЗА будаўнікоў № 19, ад'язджаючыя на пастаянную работу ў г. Тулу (справа налева) В. Сенько, А. Баўтрош, Н. Гіль, А. Юшкевіч і другія. Злева — дырэктар школы А. Крукаў.
Фото І. Галя. (БЕЛТА).

РАЗВЯДЗЕННЕ ДУБОВАГА ШОЎКАПРАДА

У мінулым годзе па ініцыятыве работніка Рэгінаўскага дзіцячага дома Баранавіцкай вобласці тав. Дземша В. Н. была арганізавана выкармка дзікага дубовага шоўкапрада.

Да ўдзелу ў рабоце тав. Дземша прыцягнуў старшых выхаванцаў дзіцячага дома. Першыя вопыты далі станоўчыя рэзультаты. З 450 грамаў грэны атрымана звыш 165,5 кілограма коканаў (сыравіна для натуральнага шоўку).

Для арганізацыі шырокай вопытнай работы па вывядзенню дубовага шоўкапрада Соўнарком БССР намеціў пабудаваць у гэтым годзе ў Рэгінаўскім дзіцячым доме грэнажную лабараторыю і абсталяваць яе неабходным інвентаром і прыборамі. Адпушчана 120.000 рублёў.

Разводзіць дубовы шоўкапрад у гэтым годзе будуць яшчэ 15 дзіцячых дамоў рэспублікі, размешчаных паблізу дубовых насаджэнняў. Прадстаўнікі гэтых дзіцячых дамоў прайшлі ўжо пяцідзённыя курсы інструктараў па развядзенню дубовага шоўкапрада, арганізаваныя Наркомасветы БССР.

ВЫСТАЎКА РАБОТ СТАРЭЙШЫХ МАСТАКОЎ БССР

ВІЦЕБСК. 10 чэрвеня у карціннай галерэі Ю. М. Пэна адкрылася выстаўка работ старэйшых мастакоў Беларусі. На выстаўцы прадстаўлены творы Ю. М. Пэна, Я. М. Кругера і Л. А. Альпяровіча.

На адкрыцці выстаўкі з кароткім расказам аб жыцці і творчасці старэйшых майстроў выяўленчага мастацтва БССР выступіў Л. М. Лейтман.

Выстаўка прадоўжыцца месяц. (БЕЛТА).

РОЗЫГРЫШ НА ПЯРШЫНСТВА ПА ФУТБОЛУ

БЕЛАСТОК. (Кар. «Звязды»). На футбольным полі стадыёна «Дынама» пачаўся розыгрыш паміж 8 спартыўнымі камандамі горада на пяршынства па футболу. Спартыўнае таварыства «Спартак» першую ігру з футбалістамі чыгуначнага вузла Старасельцы выйграла з лікам 4:0. Таварыства шарсцянікаў праіграла футбалістам каманды Дома Чырвонай Арміі, а футбалісты таварыства «КІМ» і «Дынама» сыгралі ўнічыю.

Розыгрыш на пяршынства горада па футболу будзе прадаўжацца на працягу чэрвеня.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

АБ НАМЕСНІКАХ САКРАТАРОЎ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЙ

[illegible]

С. КОНАНАЎ.

Бабруйск. (Спец. кар. «Звязды»).

ЛЕКЦЫЙНАЯ РАБОТА

[illegible] чыць тт. Марозаў—выкладчыка літаратуры сярэдняй школы, Фаенкава—выкладчыка гісторыі сярэдняй школы, Чахоўскага—загадчыка райпедкабінета, Максачова—дырэктара Гаўрыленскай НСШ. Яны прачыталі ў гэтым годзе па 4—5 лекцый кожны.

Першы сакратар РК КП(б)Б тав. Аршак'ян прачытаў для партыйнага і савецкага актыву [illegible] вячаі партыйны і савецкі актыў.

Зараз аддзел прапаганды і агітацыі РК КП(б)Б працуе над палепшаннем якасці лекцый, іх актуальнасці і папулярнасці.

К. М. КІРПІЧЭНКА,

прапагандыст Касцюковіцкага РК КП(б)Б

Вышэй узняць ролю фабрычна-заводскіх лабараторый

***

Асваенне і ўкараненне новай тэхнікі, барацьба з бракам, за высокую якасць прадукцыі, за максімальнае зніжэнне яе сабекошту — баявыя задачы фабрычна-заводскіх лабараторый.

За апошні час сетка фабрычна-заводскіх лабараторый значна вырасла. Можна назваць дзесяткі прадпрыемстваў, дзе лабараторыі сталі неад'емнай часткай вытворчасці, адыгрываючы вялікую ролю ў барацьбе за тэхнічны прагрэс.

Аднак, ёсць яшчэ прадпрыемствы, дзе лабараторыі не занялі належнага ім месца. [illegible] Аб гэтым сёння расказваюць работнікі лабараторый шэрагу прадпрыемстваў.

Важнейшы нерв вытворчасці

У 1927 годзе на скураным заводзе «Бальшавік» (Мінск) [illegible]

С. ШЫМЕНЧЫК,

заг. лабараторыі скуразавода «Бальшавік».

Лабараторыя завода

[illegible] праводзяцца разбор, што да пачатку фармоўкі. Усё ліццё падвяргаецца хімічнаму аналізу, а таксама выпрабоўваецца на цвёрдасць. У асобных выпадках праводзіцца структурны аналіз.

Лабараторыя займаецца таксама пы- [illegible] карэннае паляпшэнне кантрольнай і эксперыментальнай работы, у жыццё не праводзяцца.

Інжынер Н. ШАРАНОВІЧ,

начальнік лабараторыі віцебскага станкабудаўнічага завода імені Кірава.

ПРАЦУЕМ НАД ВЫПУСКАМ НОВЫХ ФАСОНАЎ

Лабараторыя нашай фабрыкі за апошні час прыкметна перабудавала сваю работу. Гэта можна бачыць на радзе канкрэтных прыкладаў.

Звычайна асваенне і выпуск новых вырабаў і фасонаў на фабрыцы праходзілі надзвычай марудна, з вялікімі затратамі на звышчасовыя работы. Інакш абстаіць справа ў гэтым годзе. На працягу першага квартала лабараторыя змагла падрыхтаваць, асвоіць і пусціць у вытворчасць 18 новых фасонаў, прычым уся работа праведзена ў вызначаны тэрмін і без усякіх дадатковых затрат.

Трэба адзначыць такое вельмі важнае мерапрыемства, як унядрэнне так званага безастатковага пакрою. Звычайна пасля раскрою верху атрымлівалася вялікая колькасць астаткаў. Штогоднія страты фабрыкі толькі па гэтай прычыне складалі звыш аднаго мільёна рублёў. Дзякуючы прымяненню спецыяльных трафарэтаў і табліцы знатнага швейніка Саюза Назарава, тканіна раскройваецца без астаткаў.

Мы зараз працуем над выпускам новых фасонаў адзення. Усяго ў II і III квартале гэтага года мы асвоім і выпусцім у вытворчасць 10 новых фасонаў.

Нельга сказаць, што лабараторыя ўзорна спраўляецца са сваімі заданнямі. У нас яшчэ ёсць многа істотных недахопаў. Яшчэ не створаны кантрольна-выпрабавальная і тэхналагічная групы, якія павінны выпрабоўваць паступаючую сыравіну і ажыццяўляць кантроль над захаваннем тэхналагічнага рэжыма ў лентах і іншых вытворчых участках. Яшчэ слаба сувязь з майстрамі лент.

С. АМБУРГ,

начальнік лабараторыі віцебскай швейнай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі».

Патрабуецца дапамога

Наступіла лета. Сотні і тысячы фізкультурнікаў, адзетых у каляровыя майкі і трусы, запоўнілі стадыёны. Як часта здараецца, што зусім новая сіняя, або блакітная майка, пад уплывам сонечнага святла або сціркі траціць свой першапачатковы колер. Гэта—рэзультат дрэннай якасці фарбавання, нізкай сортнасці красіцеляў.

Удзельная вага спартыўных і дзіцячых трыкатажных вырабаў у прадукцыі нашай фабрыкі вялікая. Спажывец справядліва патрабуе, каб яна была высокаякаснай, разнастайнага асартымента і расцветкі. Гэта ў роўнай меры адносіцца як да трыкатажных, так і да чулочна-насочных вырабаў.

Хімічная лабараторыя ўжо асвоіла некалькі відаў кубавых красіцеляў (блакітны, зялёны, бірузовы і электрык), распрацавала рэжым фарбавання. Але ў вытворчасць гэтыя красіцелі ўнядраюцца вельмі слаба. На фабрыцы нехапае абсталявання (барок) і пры фарбаванні трыкатажа прыходзіцца прымяняць узмоцненыя красіцелі.

Маштаб работы фарбавальнага аддзела вельмі вялікі. Аддзел займаецца афарбоўкай палатна, чулкоў і пражы. Два работнікі лабараторыі часта не ў стане ахваціць усю складаную і шматгранную работу. Таму лабараторыя ў асноўным займаецца тэхнічным кантролем—сочыць за правільнасцю прыгатаўлення розных хімікатаў, раствораў, распрацоўкай рэцэптуры і т. д. і вельмі мала аддае ўвагі навукова-даследчай рабоце.

В. ЦІТОВА,

інжынер-хімік, заг. хімічнай лабараторыі фарбавальнага цэха віцебскай чулочна-трыкатажнай фабрыкі «КІМ».

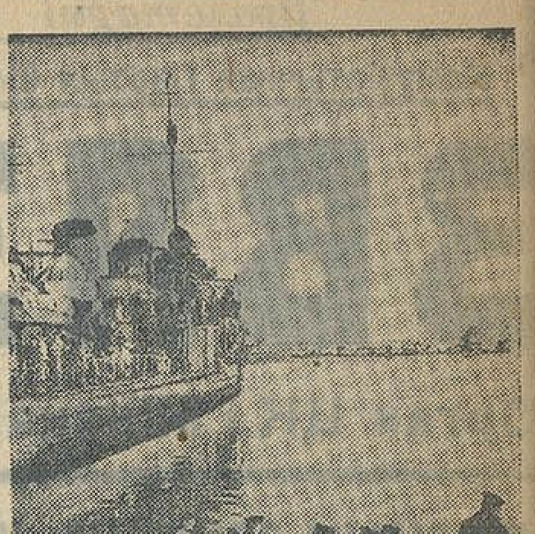

На Балтыцы.
Фото А. Дудчанка. (Фотахроніка ТАСС).

ПА СССР

ЦІКАВАЕ АДКРЫЦЦЁ НА КАМЧАТЦЫ

ПЕТРАПАЎЛАЎСК-КАМЧАЦКІ. Работнікі Кранацкага запаведніка тт. Усцінава і Крупенін у час абследавання труднадаступных раёнаў запаведніка выявілі ў даліне ракі Шумнай (Альховай) многа выхадаў гарачых крыніц. Тут за 30 кіламетраў ад вусця Шумнай у яе ўпадае невядомая да гэтага часу рэчка, тэмпература вады якой дасягае 28 градусаў цяпла. Ва ўсёй даліне ракі відаць клубы пара. Шырыня цёплай рэчкі — 5 метраў, глыбіня — каля метра, вада на смак кіславатая.

Сярод гарачых крыніц — адзін дзеючы гейзер. Пры ўзрыве гейзера з шумам б'е струмень вады па вышыню ў 10 метраў. Слуп пара падымаецца на 50 метраў. Дзейнасць гейзера вызначаецца правільным рэжымам: працяжнасць звяржэння—5—7 мінут праз кожныя 44—46 мінут. Тэмпература вады ў гейзеры дасягае 97 градусаў. У час звяржэння пад зямлёй чуцен глухі гул.

Для абследавання раёна гарачых крыніц сюды мяркуецца паслаць экспедыцыю.

**

Дагэтуль у раёне Камчаткі вядомы былі невялікія гейзеры, дзе вада выкідвалася на вышыню 80—100 сантыметраў. Выяўлены гейзер прадстаўляе выключную цікавасць. (ТАСС).

Новы рэкорд знатнага механізатара т. Блідмана

СТАЛІНГРАД, 9 чэрвеня на Краснаармейскай прыстані пад кіраўніцтвам знатнага механізатара воднага транспарта тав. Блідмана ўстаноўлен новы усесаюзны рэкорд пагрузкі вугалю. Баржа № 1336 грузапад'ёмнасцю ў 1850 тон была загружана за 2 гадзіны 54 мінуты замест 16 гадзін 30 мінут па норме. Прадукцыйнасць механізмаў у пераразліку на чысты рабочы час склала 2769 тон у гадзіну — 1.800 процантаў нормы. На пагрузцы працавалі брыгада грузчыкаў тав. Сабанава і брыгада механізатараў тав. Слаўгародскага. (ТАСС).

Машыны для апрацоўкі кок-сагыза і гароднiны

Першамайскі завод у Запарожскай вобласці прыступіў да серыйнай вытворчасці конных многарадных культыватараў-раслінахарчавальнікаў сістэмы лаўрэата Сталінскай прэміі Ф. М. Салаўя. Гэтыя машыны прызначаны для апрацоўкі і падкормкі кок-сагыза, гародніны і іншых культур. Выпушчана першая партыя культыватараў, яны адпраўлены ў Кіеўскую, Харкаўскую, Сумскую, Курскую і іншыя вобласці. У чэрвені будзе выраблена 500 такіх машын.

На заводзе выраблен новы конна-трактарны культыватар-раслінахарчавальнік. Гэта машына можа весці міжрадную апрацоўку, падкормку і суцэльную апрацоўку кок-сагыза, гародніны, цыкорыя, буракоў, ягаднікаў, пітомнікаў.

Выпрабляюцца першыя ўзоры трактарна-секцыйнага культыватара-раслінахарчавальніка, прызначанага для апрацоўкі бабаўняніка, кукурузы, сланечніка, соі, клешчавіны, проса і іншых культур.

10 чэрвеня (ТАСС).

Роля авіяцыі ў сучаснай вайне

Вопыт сучаснай вайны паказвае, якімі велізарнымі баявымі магчымасцямі ўладае авіяцыя. Дастаткова сказаць, што самалёты, якія састаяць у сучасны момант на ўзбраенні бліжнебамбардыровачнай авіяцыі, здольны падымаць да 1 тоны бомб, а дальнія бамбардыроўшчыкі—да 4 тон. З гэтым грузам бамбардыроўшчыкі пранікаюць у глыб размяшчэння праціўніка да 600 — 700 км., а дальнія бамбардыроўшчыкі могуць ляцець і далей.

Часцей за ўсё, авіяцыя прымяняе фугасныя, запальваючыя і асколачныя бомбы. Сіла фугасных і спецыяльных бронебойных і бетонабойных бомб настолькі вялікая, што яны могуць разбурыць любое з сучасных тэхнічных збудаванняў, знішчыць, або, па меншай меры, вывесці са строю танк і любы карабль.

Зусім натуральна, што ў бягучай вайне ваюючыя стораны шырока скарыстоўваюць авіяцыю як для сумесных дзеянняў з наземнымі войскамі і ваенна-марскім флотам, так і для самастойных аперацый.

У чым выражаецца ўдзел авіяцыі пры сумесных дзеяннях з наземнымі войскамі?

У часе наступлення бамбардыровачная авіяцыя да пераходу танкаў і пяхоты ў атаку наносіць магутныя, сканцэнтраваныя ўдары па войсках праціўніка на полі бою, разбураючы пры гэтым інжынерныя абарончыя збудаванні, знішчаючы жывую сілу і тэхнічныя сродкі барацьбы і аказваючы ўздзеянне на псіхіку байцоў.

У той-жа час знішчальная авіяцыя, несучы патрульную службу, абараняе свае войскі ад ударат з паветра. Калі танкі і пяхота ідуць у атаку, частка пікіруючых бамбардыроўшчыкаў і знішчальнікаў абрушваецца на процітанкавыя гарматы і батарэі абараняючагася праціўніка, а другая частка гэтых-жа відаў авіяцыі прадаўжае падаўляць ружэйна-кулямётную сістэму агню праціўніка. Дзякуючы гэтаму наступаючыя танкі і пяхота нясуць менш страт і быстрэй прасоўваюцца ў глыб абарончай паласы праціўніка.

Пасля пачатку наступлення танкаў і пяхоты бліжнія бамбардыроўшчыкі пераносяць свае ўдары пераважна па дывізійных, корпусных і армейскіх рэзервах абараняючагася. Калі ў апошняга ёсць танкі, то яны падвяргаюцца ўдарам з паветра; па танках дзейнічаюць пікіруючыя бамбардыроўшчыкі або знішчальнікі, узброеныя гарматамі.

Можа здарыцца, што ў праціўніка дзесьці ў глыбіні ёсць значныя рэзервы. У такіх выпадках бамбардыровачная авіяцыя наносіць удары па чыгунках і па аўтатранспарту, перавозячаму войскі. Гэта робіцца для таго, каб затрымаць рэзервы праціўніка на больш ці менш значнай адлегласці ад поля бою і стварыць прадпасылкі для паслядоўнага разгрому варожых сіл часткамі.

Пасля таго як прарвана тактычная абарона праціўніка, якая звычайна складаецца з двух абарончых палос—асноўнай і тылавой — у прарыў уліваецца магутная група бронетанкавых войск і матарызаванай пяхоты і конніцы. Гэта група войск прызначаецца для глыбокага ахвату і акружэння адыходзячых войск праціўніка. Натуральна, што абараняючыйся прымае ўсе меры, каб затрымаць наступаючую групу бронетанкавых войск і кінуць супроць яе і рэзервы і сваю авіяцыю (калі яна не была яшчэ да гэтага разгромлена авіяцыяй наступаючага). Наступаючы сканцэнтроўвае ўсе намаганні сваёй авіяцыі на аказанне дапамогі і падтрымання сваім бронетанкавым войскам.

Бывае, што на шляху руху бронетанкавых войск ёсць якія-небудзь вялікія рэкі. Зразумела, што праціўнік зацікаўлен у разбурэнні пераправаў праз гэтыя рэкі, бо гэтым ён можа затрымаць наступленне непрыяцеля. І ў гэтым выпадку на дапамогу прыходзіць авіяцыя. Яна высаджвае паветраныя дэсанты, якія захватваюць і ўтрымліваюць пераправы да падыходу сваіх бронетанкавых войск.

Прымяненнем дэсантаў авіяцыя па-новаму паставіла пытанні арганізацыі абароны і патрабавала ад насельніцтва ваюючай краіны, якое знаходзіцца па-за радамі арміі, больш актыўнага ўдзелу ў вайне.

***

Не менш значную ролю авіяцыя адыгрывае і ў марской вайне, дзе яна або выступае ва ўзаемадзеянні з ваенна-марскім флотам або праводзіць самастойныя аперацыі.

Пры ўзаемадзеянні з ваенна-марскім флотам авіяцыя робіць разведку, указвае сваім караблям, дзе знаходзяцца судны праціўніка, забяспечвае свае караблі ад удараў з паветра і сумесна з баявымі караблямі знішчае судны праціўніка.

Паветраная разведка ў моры аказвае асабліва вялікую карысць падводным лодкам: гідрасамалёты дальняга дзеяння не толькі самі атакуюць судны праціўніка, але і наводзяць на іх свае падводныя лодкі, выклікаючы іх па радыё.

Пры самастойных аперацыях на марскіх тэатрах аб'ектамі нападу авіяцыі з'яўляюцца ваенныя караблі ўсіх класаў і рознага роду транспарты і гандлёвыя судны, а таксама порты і ваенна-марскія базы.

Ведучы вайну на моры, авіяцыя прымяняе адзін з двух спосабаў: яна або непасрэдна атакуе караблі і іх базы або мініруе ўваходы ў порты і базы, устанаўліваючы часамі міны на шляхах руху суднаў. Другі спосаб менш эфектыўны, паколькі міны параўнаўча лёгка вылаўліваюцца тральшчыкамі.

Раней існавала цвёрда ўкараніўшаяся думка, што для панавання на моры патрэбен толькі моцны лінейны флот.

Аднак сучасная вайна паказала, што лінейны флот той або іншай краіны можа моцна ўладаць морам толькі ў тым выпадку, калі гэта краіна настолькі-ж моцна і ў паветры. Нельга, аднак, проціпастаўляць авіяцыю ваенна-марскому флоту: яны адзін другога не выключаюць, а толькі дапаўняюць. Каб гэта думка стала зразумелай, успомнім становішча, якое зараз устанавілася ў Атлантыцы і Міжземным моры: аб'яднаныя сілы германа-італьянскай авіяцыі значна мацней англійскай авіяцыі, але Германіі і яе саюзніцы Італіі не хапае такога ваенна-марскога флота, які мог-бы блакіраваць Англію і надзейна забяспечыць сувязь Італіі з Паўночнай Афрыкай. Гэты прыклад лішні раз пацвярджае, што для панавання на моры, побач з авіяцыяй, трэба мець многа моцных лінейных і іншых караблёў.

***

У вайне паміж Англіяй і Германіяй шырока прымяняюцца самастойныя аперацыі ваенна-паветраных сіл.

У якасці аб'ектаў абедзве стораны выбралі буйныя прамысловыя і палітычныя цэнтры. Відаць, кожная з ваюючых старон спадзявалася, што ёй удасца разбурыць ваенна-вытворчую базу праціўніка.

Да пачатку масавых налётаў германскай авіяцыі на Брытанскія астравы ў англічан была вельмі нядрэнная знішчальная авіяцыя. Англійскія знішчальнікі аказалі настолькі сур'ёзнае супраціўленне, што немцы палічылі неабходным адмовіцца ад масавых дзённых налётаў на Англію. З кастрычніка мінулага года і па гэты дзень немцы робяць масавыя паветраныя бамбардыроўкі пераважна ноччу.

Але начныя бамбардыроўкі, па зусім зразумелых прычынах, не адрозніваюцца дакладнасцю прыцэльвання.

У апошні час рэзка ўзрасла актыўнасць англійскай авіяцыі: яна таксама робіць цяпер даволі паспяховыя налёты на германскія гарады і пункты, акупіраваныя немцамі. У мінулым годзе англічане канцэнтравалі ўдары на «портах ўтаржэння», г. зн. на портах, размешчаных найбольш блізка да англійскага ўзбярэжжа, а таксама на пункты, у якіх размешчаны германскія нафтаачышчальныя заводы. Зараз англійская авіяцыя бамбардыруе пераважна цэнтры суднабудаўніцтва: Гамбург, Брэмен, Эмдэн — і асноўныя базы германскага ваенна-марскога флота: Кіль і Вільгельмсгафен. Падвяргаецца бамбардыроўкам і Берлін.

Разбурэння ваенна-вытворчай базы праціўніка ні адна з ваюючых старон не дасягнула. Гэта акалічнасць дазваляе зрабіць вывад, што на сучасным узроўні развіцця авіяцыя ўсё-ж не ўладае здольнасцю да самастойнага рашэння зыходу вайны. Тым не менш недаацэньваць значэння авіяцыйных удараў па вытворчых цэнтрах таксама няма падставы: па-першае, некаторыя з прамысловых прадпрыемстваў, безумоўна, разбураюцца, па-другое, прадукцыйнасць працы ў цэнтрах, якія падвяргаюцца паветраным бамбардыроўкам, вядома, зніжаецца ўжо хоць-бы таму, што на час паветранай трывогі значная частка рабочых пакідае свае месцы ля станкоў і ўкрываецца ў сховішчах.

***

Самае характэрнае ў прымяненні авіяцыі ў сучаснай вайне ў тым, што для паспяховасці яе дзеянняў, таксама як і для поспеху аперацый наземных і ваенна-марскіх сіл, абавязковай умовай з'яўляецца неабходнасць заваявання панавання ў паветры. Толькі пры наяўнасці гэтай умовы можна рашыць і ўсе астатнія задачы.

Каб заваяваць панаванне ў паветры, трэба знішчыць самалёты праціўніка і пазбавіць яго магчымасці аднаўляць страты ў радах паветранага флота. Таму ў працэсе барацьбы за панаванне ў паветры аб'ектамі для ўдараў з'яўляюцца аэрадромы, авіяцыйныя заводы і склады, а таксама камунікацыі, па якіх праціўнік можа ўвозіць самалёты і маторы з-за граніцы.

Самалёты праціўніка знішчаюцца ў паветраных баях. Поспех у гэтых баях залежыць не толькі ад доблесці, майстэрства і храбрасці лётчыкаў, але і ад якасці матэрыяльнай часткі авіяцыі. Чым у самалётаў больш скорасць і вышэй паталок, тым большай свабодай уладае лётны састаў у паветры. Карыстаючыся скорасцю, ён можа дагнаць праціўніка і навязаць яму бой. Вышыня заўсёды дае лётчыку перавагу ў пазіцыі для атакі, з'яўляючыся ў той-жа час адным з сродкаў абароны ад атак праціўніка, бо самалёт, які ўступае ў паталку, ніколі не здольны атакаваць самалёт, які ляціць па большай вышыні. Вялікае значэнне мае таксама ўзбраенне самалётаў—кулямёты нармальнага і буйнага калібра і гарматы.

Як бачым, барацьба за панаванне ў паветры фактычна вядзецца не толькі ў паветры, але і ў канструктарскіх бюро і на авіяцыйных заводах.

Удары па аэрадромах аказаліся вельмі эфектыўныя. Немцам, напрыклад, удалося падавіць польскую авіяцыю ў два дні. Англічане пры акупацыі імі Кірэнаікі знаходзілі на аэрадромах многія дзесяткі італьянскіх разбураных самалётаў, якія, відаць, былі выведзены са строю пры налётах англійскай авіяцыі на аэрадромы італьянцаў.

Авіяцыя ў сучаснай вайне сцерла грань паміж паняццямі «тыл і фронт». Авіяцыя па-новаму паставіла ўсе пытанні наступлення і абароны на зямлі. Наяўнасць авіяцыі ў сістэме сучасных узброеных сіл вымусіла стварыць новы і прытым шматлікі род войск — ППА (процідаветраная абарона), — які прызначаецца для абароны тэрыторыі краіны і іншых родаў войск ад удараў з паветра.

Перамога на зямлі цяпер немагчыма без поспеху ў паветры. Гэта пацвярджае справядлівасць слоў тав. Варашылава аб тым, што хто моцны ў паветры, той наогул моцны.

Дацэнт палкоўнік.
Н. ЖУРАЎЛЁЎ.

На Максімаўскім балоце

Недалёка ад вёскі Загорцы, на так званым Максімаўскім балотным масіве, дзесяткі людзей штурмуюць дрыгву. З лапатамі ў руках мужчыны і жанчыны пракладаюць канавы.

Ля самай грэблі працуюць Васіль Спецыян з сястрой Аленай. Яшчэ сонца не паднялося на поўдзень, а яны ўжо выкінулі па 8 кубаметраў торфу і занялі новы ўчастак дрыгвы. Іх сям'я да савецкай улады мела толькі адзін гектар зямлі. У кастрычніку 1939 года ім прырэзалі з былога панскага маёнтка Бакшты яшчэ 2,5 гектара. Зараз яны аднымі з першых з вёскі Загорцы вышлі з лапатамі на балота, каб ператварыць яго ва ўраджайнае поле.

— Тав. Кіркоўскі, я таксама ўжо сваю норму выкінуў, пакажыце новае месца работы, — звяртаецца да дзесятніка 16-гадовы юнак Сямён Філон.

— Малайчына Сямён, — гаворыць старшыня Сычаўскага сельсовета тав. Грышэль. — Прапавіты ён у нас, старанны, стаханаўцам хутка стане.

— Дзядзька старшыня, запішыце і мяне ў стаханаўкі, я таксама выканала норму, а да вечара яшчэ столькі выкапаю, — гаворыць чарнавокая дзяўчына.

— Запішам, абавязкова запішам, Кацюна, — з усмешкай адказвае старшыня, — старайся толькі.

— Лапаты нашы дрэнныя, не прыстасаваны да такой работы, — скардзіцца Параска Спецыян.

І сапраўды, яна мае рацыю. Людзі вышлі асушаць балота, а Радашковіцкія раённыя арганізацыі не паклапаціліся загадзя загатовіць патрэбны інвентар для гэтай справы. Раённы меліяратар сцвярджае, што ёсць нарад на шуфлі і лапаты, што ляжаць на базе аблспажыўсаюза. Бяда толькі ў тым, што старшыня райспажыўсаюза тав. Окунь не клапоціцца аб завозе ў раён неабходнага меліярацыйнага інвентара.

Максімаўскі балотны масіў праспіраецца на 283 гектары. На гэта балота ў канцы мая першымі ў Радашковіцкім раёне вышлі сяляне вёскі Загорцы. За імі вышлі і сяляне суседняй вёскі Максімаўка. За першыя дні яны пракапалі каля тысячы пагонных метраў канаў, перарэзалі высокі насып грэблі, і вада з балота імклівым патокам панеслася ў рэчку Удранку.

Я. ІВАШЫН.

Радашковічы. (Кар. «Звязды»).

15.000 рублёў прыбытку ад трусагадоўлі

Пяць год у нашым калгасе існуе трусагадоўчая ферма. За гэты час ферма вырасла і заслужана карыстаецца славай. Даход ад яе ў мінулым годзе склаў 15.000 руб. Другі год ферма ўдзельнічае ў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Загадчык фермы Сідар Лаўшук наладзіў добры догляд за трусамі. У выніку штогод на ферме атрымліваецца высокі прыплод. У мінулым годзе, напрыклад, ад кожнай маткі было атрымана 17 трусянят пры плане 12.

У гэтым годзе, змагаючыся за дадатковую аплату працы, работнікі фермы абавязаліся атрымаць ад кожнай маткі не менш 20 трусянят.

П. ЛАЎШУК,
рэдактар насценгазеты калгаса імені Молатава, Васілевіцкага раёна.

Атрымліваюць дадатковую аплату

З увядзеннем закона аб дадатковай аплаце працы калгаснікаў намнога палепшылася работа на жывёлагадоўчых калгасных фермах Веткаўскага раёна. У калгасе ім. Варашылава, Прысняпскага сельсовета, даяркі-скотніцы тт. Сакунова, Церхунова і Лапцева ад замацаваных за імі груп кароў атрымалі кожная па 13 цялят. У добрым стане, пасля 15-дзённага ўзросту цяляты былі перададзены цялятніцы. Праўленне калгаса выдала ім у якасці дадатковай аплаты па 60 літраў малака.

І. АНУФРЫЕЎ.
старшы заатэхнік Веткаўскага райза

Каштоўнае пачынанне лоеўскіх калгаснікаў

На абшырнай, акружанай зялёным каўбом сядзібе размешчаны грамадскія пабудовы сельгасарцелі імені Сталіна. Стройна стаяць велізарныя кароўнікі, канюшні, свінарнікі і іншыя пабудовы. Будоўлі гэтыя — старыя, але моцныя. Іх калгаснікі рашылі рэканструіраваць з тым, каб перавесці жывёлу на бязгноевае ўтрыманне. Мерапрыемства гэта важнае. Яно прадыктавана самім жыццём і мае выключнае значэнне ў справе ўздыму прадуктыўнасці жывёлагадоўлі.

Як і ў іншых калгасах, да гэтага часу жывёла сельгасарцелі імені Сталіна ўтрымлівалася на гнаі. Ацяпленне памяшканняў для жывёлы праводзілася як чарговая кампанія. На «сезоннае» ацяпленне траціліся велізарныя сродкі, але, не гледзячы на гэта, жывёла мерзла. Няўбраны і раскіданы гной служыў прычынай распаўсюджання эпізаатычных захворванняў, зніжэння прадуктыўнасці жывёлы.

Калгаснікі рашылі назаўсёды пакончыць з бескультурным утрыманнем жывёлы—перавесці яе на бязгноевае ўтрыманне. Мерапрыемства гэта звязана з рэканструкцыяй усіх жывёлагадоўчых пабудоў. Яно праводзіцца быстрымі тэмпамі. Абсталяванне робіцца з разлікам, каб будынкі былі ацеплены не на адзін сезон, як гэта было раней, а на працяглы перыяд. Для гэтага яшчэ зімой была загатоўлена патрэбная колькасць лазы, жэрдак і іншых матэрыялаў.

Калгаснікі Лоеўскага раёна паспяхова выконваюць пастанову партыі і ўрада аб развіцці сацыялістычнай жывёлагадоўлі. Галавы план укамплектавання калгасных ферм на 1941 год выканан ужо на 104 проценты. 54 калгасы з 58 маюць па 3—4 фермы. На 32 калгасах поўнасцю выканан план укамплектавання матачнага пагалоўя. Калгаснікі і кіраўніцтва раёна добра ўсведамляюць, што выкананне плана ўкамплектавання ферм—толькі пачатак барацьбы за развіццё жывёлагадоўлі. Галоўнае,—захаваць гэтую жывёлу, клапатліва вырасціць яе, даць дзяржаве больш мяса, малака і іншых прадуктаў, павысіць даходнасць калгаснай гаспадаркі.

Укамплектаваўшы фермы, калгаснікі прыступілі да абсталявання цёплых, светлых, чыстых памяшканняў для жывёлы. Па ўсіх калгасах раёна разгарнулася работа па пераводу жывёлы на бязгноевае ўтрыманне. Гэта работа праходзіць паспяхова, тым больш, што раён мае багатыя мясцовыя будаўнічыя матэрыялы—гліну, галлё. Ёсць усе магчымасці зрабіць цёплыя, агнетрывалыя, танна каштуючыя памяшканні з выдатна абсталяванымі гноесховамі і жыжапрыёмнікамі.

Рух за перавод на бязгноевае ўтрыманне жывёлы прыняў у раёне масавы характар. Паспяхова правёўшы веснавую сяўбу, перавыканаўшы план меліярацыйных работ, калгаснікі рашылі за перыяд міжпар'я ацяпліць і перавесці на бязгноевае ўтрыманне 76 кароўнікаў, 80 канюшань, 26 свінарнікаў. Памяшканні гэтыя будуць мець шырокія светлыя вокны, глінабітную падлогу, аштукатураныя сцены і ўнутраную столь. Амаль палавіна гэтай работы ўжо выканана. Энтузіязм калгаснікаў, іх жаданне змагацца за новы ўздым жывёлагадоўлі гавораць за тое, што яны закончаць усю справу намнога раней намечанага тэрміну.

Дружна ідзе работа па пераводу на бязгноевае ўтрыманне жывёлы ў калгасах імені Сталіна, «Непераможны», «Чырвоная змена» і іншых. 70-гадовы калгаснік Іван Якаўлевіч Шумігай з калгаса «Чырвоная змена» адзін за некалькі дзён аплёў лазой цялятнік размерам у 40 метраў, падрыхтаваў яго да штукатуркі. У калгасе «Новы быт» на ацяпленні жывёлагадоўчых памяшканняў занята 40 чалавек. Тут на будаўніцтве скарыстоўваюць жанчын, якія зараз свабодны ад іншых калгасных спраў.

Жывёлагадоўчыя памяшканні, якія абсталяваны па метаду лоеўчан, адрозніваюцца ад ранейшых будынкаў тым, што сцены канапацяцца і штукатурацца глінай, столь аплятаецца лазой і зверху абмазваецца глінай, падлога робіцца глінабітнай, вокны расшыраюцца (памяшканне атрымлівае больш святла), сцены беляцца вапнай. Асноўнымі матэрыяламі для правядзення гэтых работ служаць гліна, пясок, лаза, чаго ў дастатковай колькасці ёсць у кожным раёне.

Калгаснікі імкнуцца як лепш і танней абсталяваць памяшканні для пераводу жывёлы на бязгноевае ўтрыманне. Спачатку меркавалася столь абіваць дошкамі. Гэта было звязана з загатоўкай дарагакаштуючага лесу. У Лоеўскім раёне ёсць многа калгаснікаў, якія ўмеюць майстэрска плесці лазу. Каля кожнага двара можна бачыць такія плеценыя парканы з лазы, якія па сваёй моцнасці, знешнасці не ўступаюць дашчатым. Гэту танна каштуючую лазу рашылі прымяніць для абсталявання столі. Рэзультаты атрымаліся як нельга лепшыя.

**

Лоеўскі райком КП(б)Б і выканком райсовета па-сапраўднаму змагаюцца за ажыццяўленне дырэктыў снежаньскага пленума ЦК КП(б)Б аб пераводзе жывёлы на бязгноевае ўтрыманне. Яны ўзначалілі рух калгаснікаў за прывядзенне памяшканняў для жывёлы ў культурны выгляд.

Гэта ініцыятыва падтрымана абкомам КП(б)Б і выканкомам абласнога совета. 7 чэрвеня ў Лоеўскі раён, у калгас імені Сталіна з'ехаліся тэхнікі калгаснага будаўніцтва з усіх раёнаў вобласці. Сюды прыбылі і кіраўнікі калгасаў, брыгадзіры будаўнічых брыгад. Госці агледзелі ўсе 6 абсталяваных жывёлагадоўчых пабудоў, гноесховы і жыжапрыёмнік.

На адбыўшайся нарадзе брыгадзіры будаўнічых брыгад і старшыні калгасаў дзяліліся вопытам, расказвалі, як, не затрачваючы вялікіх сродкаў, яны зрабілі памяшканні для жывёлы цёплымі і ўтульнымі. Яны падлічылі, што дасць гэта мерапрыемства калгасам. Нарада звярнулася да ўсіх калгаснікаў Беларусі з заклікам наследваць прыкладу лоеўскіх калгаснікаў і за перыяд да пачатку ўборкі перавесці калгасную жывёлу на бязгноевае ўтрыманне.

Пачын лоеўскіх калгаснікаў, несумненна, акажа велізарную паслугу ў справе паспяховага выканання гістарычнай пастановы партыі і ўрада аб развіцці грамадскай жывёлагадоўлі.

Г. НАУМАЎ.

Лоеўскі раён,
Гомельскай вобласці.

Дружныя ўсходы паўднёвых канопляў

ЛЮБАНЬ, 11 чэрвеня. (Кар. «Звязды»). Любаншчына—адзін з раёнаў рэспублікі, у якім засяваюць паўднёвыя каноплі. Пераканаўшыся ў даходнасці гэтай культуры, калгасы і соўгасы раёна кожны год пашыраюць пасевы яе. Летась было засеяна каля 1.000 гектараў, а сёлета — значна больш.

Соўгас «10-годдзе БССР» за пашырэнне пасеваў і атрыманне высокага ўраджаю паўднёвых канапель у трэці раз з'яўляецца ўдзельнікам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. Летась з плошчы ў 800 гектараў соўгас сабраў ураджай саломкі канапель па 52 цэнтнеры з гектара. За зданую ў мінулым годзе прадукцыю соўгас атрымаў каля 500 тыс. рублёў прыбытку. Сёлета паўднёвых канапель засеяна 857 гектараў. Дружныя ўсходы паявіліся на ўсёй плошчы. Яны абяцаюць высокі ўраджай.

У калгасах разводзяцца каноплі двух сартоў: паўднёвыя і сярэдне-рускія. У ордэнаносным калгасе імені БАВА за апошнія 4 годы ўраджай саломкі паўднёвых канапель складае 40 цэнтнераў з гектара.

Большасць калгасаў закончыла ўжо сяўбу канапель. На палях сельскагаспадарчай арцелі імені Леніна, Рэдкаўскага сельсовета, паявіліся дружныя ўсходы.

Кадр з фільма «Фронтавыя падругі».

КІНО

„Фронтавыя падругі"

Ёсць нейкая асаблівая абаяльнасць, строгая прастата, суровая праўда ў гэтым фільме. Гэта фільм вялікага дыхання, высокіх і гарачых пачуццяў, благародных парываў і гераічных паступкаў. Сапраўдны твор мастацтва, створаны мысляю і сэрцам мастака, ён глыбока хвалюе.

Кінокарціна «Фронтавыя падругі» (аўтары сцэнарыя С. Міхалкоў і М. Розенберг, рэжысёр В. Эйсымонт, аператар В. Рапапорт. Вытворчасць кінястудыі «Ленфільм») расказвае аб баявых днях барацьбы з фінскай белагвардзейшчынай, аб мужнасці і гераізме, аб адвазе і доблесці, аб славе савецкай зброі, аб дзяўчатах нашай краіны.

Дзяўчаты-дружынніцы Чырвонага крыжа едуць на фронт. Яны ведаюць: іх прысутнасць там неабходна. Іх кліча радзіма. А кліч радзімы — вышэйшы закон для савецкага чалавека. Яны адразу трапляюць у непрывычную для сябе абстаноўку. Вайна. Неба пакрыта парахавым дымам. Опаленыя белафінамі хаты. Свіст куль. Грохат танкаў. Забітыя і раненыя.

Савецкія дзяўчаты пачынаюць прывыкаць да гэтай абстаноўкі. Перад адпраўкай на фронт камісар іх папярэдзіў: вайна — гэта не лёгкая прагулка, а цяжкая, знясільваючая праца, звязаная з многімі небяспекамі, патрабуючая высокай мужнасці, вытрымкі і афяр.

У палявым шпіталі ляжаць раненыя. Дружынніцы адразу прымаюцца за работу. Яны прынеслі сюды многа любві, цёплыя жаночыя клопаты. Ад іх усміхаючыхся твараў, ад іх вясёлых вачэй стала святлей у палаце. Фронтавыя падругі робяць усё: перавязваюць раны, кормяць раненых, мыюць і рамантуюць бялізну, чытаюць уголас кнігі раненым, раздаюць пісьмы і газеты. Іх паяўленне ў палаце бадзёрыць байцоў, уздымае іх настрой, прыносіць многа святла і цеплыні.

Фільм паказвае адзінства Чырвонай Арміі і савецкага народа. Незнаёмыя людзі прысылаюць пісьмы байцам, шлюць пасылкі, шлюць сваю любоў, сваю маральную падтрымку, свае гарачыя пачуцці.

Вайна — гэта напружанне ўсіх фізічных і маральных сіл, самаадданасць, сабранасць, дысцыплінаванасць у вялікім і малым. Гэта бліскуча паказваюць аўтары фільма.

Навакол свішчуць кулі, разрываюцца снарады, з грукатам падаюць дрэвы, падкошаныя агнём артылерыі. А ў гэты час ваенурач спакойна робіць складаную аперацыю. Ён выратоўвае жыццё раненаму. І дзяўчаты-дружынніцы яму дапамагаюць у гэтым.

Ёсць такое месца ў фільме. Ноч. Зямлянка. Наташа Матвеева не спіць. Яна піша пісьмо любімаму чалавеку—лейтэнанту Каровіну. Ён таксама на фронце. Твар Наташы азарон яркім святлом лямпы. Камандзір дружынніц, яна піша аб вялікіх пачуццях, якія поўняць яе сэрца. «Якое шчасце, — піша яна, — бачыць як выздараўліваюць раненыя, як да іх вяртаецца жыццё». Наташа бачыць сваё асабістае шчасце ў шчасці свайго народа, сваёй радзімы.

Артыстку Зою Фёдараву, лаўрэата Сталінскай прэміі, савецкі глядач ведае па многіх фільмах. Яна стварыла ў кіно некалькі запамінаючыхся вобразаў. Але ў гэтым фільме талент артысткі выяўлен з асаблівай сілай і паўнатой.

Наташа Матвеева ў выкананні Фёдаравай — гэта патрыётка сваёй радзімы, чалавек з чыстымі пачуццямі і гарачым сэрцам. Зоя Фёдарава сумела паказаць веліч і харастьво духу савецкай дзяўчыны ў суровых умовах вайны. У яе выкананні — вялікая паэтычная празрыстасць, падкупаючая абаяльнасць, высокі тэмперамент.

Запамінаецца такая сцэна. Наташа адпраўляецца на чале групы дружынніц на перадавыя пазіцыі фронта. Яна прышла развітацца з выздараўліваючым разведчыкам Марозавым. Раптам яна чуе расказ аднаго раненага аб тым, як загінуў у баі Сяргей Каровін, любімы ёю чалавек. Бледнасць пакрыла твар Наташы. Яна пахіснулася. Здавалася вось-вось яна ўпадзе. Але ў савецкай дзяўчыны Наташы хапіла сілы волі і мужнасці перамагчы сваё асабістае гора. Трэба ехаць на перадавыя пазіцыі. Там ідзе гарачы бой, раненыя чакаюць першай медыцынскай дапамогі. Хутчэй туды! Абавязак перад радзімай — вышэй за ўсё.

Разам з байцамі ідуць дзяўчаты-дружынніцы. Мужныя, абветраныя твары, строгія, задумлівыя вочы. Уперадзе — Наташа... Выстрал. Дружынніца Зіна падае. Варожая куля падкасіла маладое жыццё. Вецер узнімае снежны пыл. Мінутная цішыня. Падругі абступілі свайго баявога таварыша. На вачах у дзяўчат паблісквалі слёзы. Сэрцы напоўніліся шчымячым болем. Вось нядаўна Зіна хадзіла разам з імі, смяялася, спявала. Колькі бяссонных начэй правялі яны разам! Колькі раз знаходзіліся пад варожым агнём!.. Дзяўчаты ўзнімаюць вышэй галовы. Уперад!

У фільме выдатна паказана, як чырвоныя воіны падбіраюцца да фінскіх дотаў. Яны паўзуць, галавой зарываючыся ў снег, і цягнуць за сабой скрыні з узрыўчатымі рэчывамі. Навакол лятаць кулі, насвістваючы сваю смяротэльную песню.

Але нішто не спыняе воінаў. Перад імі задача, пастаўленая радзімай,—узарваць варожыя ўмацаванні. І гэта задача выконваецца, не гледзячы ні на якія цяжкасці.

— За радзіму! За Сталіна! Ура!

З гэтым клічам ішлі чырвоныя воіны на ворага і перамагалі.

Пад агнём варожых куль дружынніцы падбіраюць раненых, робяць ім перавязкі, вяртаюць жыццё.

Белафіны акружылі санітарную машыну, у якой знаходзіліся дружынніцы. Трэба не траціць самаўладання, уступіць у няроўны паядынак з ворагам. Гэта было чарговае выпрабаванне мужнасці і вынослівасці. Наташа адстрэльвалася, ад яе трапных куль загінуў не адзін белафін. Але вось яна ранена...

Вайна скончана. «Лінія Манергейма» прарвана і знішчана. Армія белафінаў разгромлена.

У адным з шпіталяў ляжыць раненая Наташа. Яе прышлі наведаць лейтэнант Каровін і разведчык Марозаў. Яна думала, што яе каханы — Сяргей Каровін — забіт. І вось ён стаіць перад ёю вясёлы, блізкі, любімы.

Зоя Фёдарава выдатна праводзіць гэту сцэну. Яна ляжыць раненая. Ля яе ложка сядзіць Сяргей. Яна адкрывае вочы. Не, не, гэта не Сяргей. Не можа быць. Ён-жа забіты. Няўжо гэта ён?.. А што робіцца цяпер на фронце? Як дзяўчаты?

— Чаму вы не на фронце? — пытае Наташа ў Каровіна і Марозава.

— Вайна скончана. Фронта няма. І вось мы прышлі наведаць раненую...

Дружынніцы выстраіліся перад іх адпраўкай дамоў. Камісар цёпла развітваецца з імі.

— Да пабачэння! Да наступнага разу!

І мы ведаем: калі патрэбна будзе, нашы савецкія дзяўчаты зноў апрануць чырвонаармейскую шынель і стануць фронтавымі падругамі.

Заслуга аўтараў фільма ў тым, што яны паказалі вайну такой, якой яна была ў сапраўднасці. Глядач бачыць, як гэта было і верыць усяму таму, што яму паказвае фільм: такія былі падзеі, так вялі сябе на вайне фронтавыя падругі.

Трэба адзначыць добрую ігру артыста лаўрэата Сталінскай прэміі А. Абрыкосава, які выконвае ролю лейтэнанта Каровіна. Артыст Б. Блінаў стварыў чуллівы і праўдзівы вобраз разведчыка Марозава.

«Фронтавыя падругі» — глыбока патрыятычны савецкі фільм.

С. КУНЯЎСКІ.

Догляд за папарамі

Правільны догляд за папаравым полем мае рашаючае значэнне ў справе атрымання высокіх і ўстойлівых ураджаяў азімых, якія ў БССР з'яўляюцца асноўнымі зернавымі культурамі.

Асноўнымі задачамі папару з'яўляюцца барацьба з пустазеллем, што ажыццяўляецца шляхам прымянення адпаведнай сістэмы апрацоўкі глебы, а таксама захаванне вільгаці і накапленне пажыўных рэчываў.

Аднак, задачы папару не вычэрпваюцца толькі гэтым. Ажыццяўленнем у папары адпаведнай сістэмы ўгнаенняў ствараюцца ўсе ўмовы для правільнага асваення севаабароту, для атрымання высокіх і ўстойлівых ураджаяў не толькі азімых, але і ўсіх астатніх культур севаабароту.

Карэнная заправка глебы ў папары арганічнымі ўгнаеннямі ў спалучэнні з мінеральнымі, а на кіслых глебах і вапнаванне яе — гэта рашаючы момант любой сістэмы ўгнаенняў, абавязковы для ўсіх без выключэння ўведзеных у БССР севаабаротаў.

Ажыццяўленне карэннай заправкі глебы ў папаравым полі рашае ў прамым сэнсе гэтага слова поспех нармальнага асваення ўведзенага севаабароту.

Практыка сацыялістычнага земляробства, вопыт перадавых калгасаў і соўгасаў нашай краіны паказваюць, што тыя калгасы і соўгасы, якія поўнасцю ажыццяўляюць сістэму агратэхнічных мерапрыемстваў у папары, уключаючы сюды і карэнную заправку іх угнаеннямі—нават у годы з неспрыяючымі кліматычнымі ўмовамі атрымліваюць высокія і ўстойлівыя ўраджаі азімых, канюшыны і іншых сельскагаспадарчых культур.

Разам з тым усё-ж прыходзіцца адзначыць, што, не гледзячы на велізарнае значэнне належнай заправкі папаравага поля ўгнаеннямі ў справе быстрэйшага асваення ўведзеных севаабаротаў, — з угнаеннем папару ў радзе калгасаў БССР справа абстаіць нездавальняюча. Азімыя ў значнай частцы калгасаў сеюцца без унясення арганічных угнаенняў, па слаба заправленай глебе.

Справаздачныя даныя абласцей аб пасевах азімых у 1940 годзе паказваюць наступнае: па Мінскай вобласці сяўба азімых па ўгноеных плошчах (па лубінаваму папару, па плошчах, угноеных торфам і торфагноем, мінеральнымі ўгнаеннямі) — складае ўсяго 36,8 проц., па Гомельскай вобласці — 21 проц., па Палескай вобласці — 11,6 проц. Да апошняга часу папаравае поле не прыцягвае да сябе належнай увагі раду кіраўнікоў калгасаў, не гледзячы на велізарнае значэнне яго ў справе быстрэйшага асваення ўведзенага севаабароту.

Такое становішча трэба рашуча змяніць, бо без належнай заправкі і высокаякаснай апрацоўкі папаравага поля немысліма стварэнне глыбокага, высокаакультуранага ворыўнага слою, немысліма добрае развіццё шматгадовых траў і стварэнне магутнага травяного пласту, іншымі словамі, немысліма атрыманне высокіх і ўстойлівых ураджаяў раду культур севаабароту.

Летні догляд за чыстымі папарамі заключаецца ва ўзорванні чорнага і падняцці ранняга папараў пры адначасовай заправцы глебы ўгнаеннямі і наследуючай летняй паслойнай культывацыі іх па меры паяўлення пустазелля.

У сучасны момант павінны быць шырока разгорнуты работы па ўзорванню чорных і падняццю ранніх папаравых палёў. Калі арганічныя ўгнаенні, вапна не былі вывезены на папаравыя палі да гэтага часу, падняцце папараў усё-ж трэба пачынаць неадкладна, бо ўсякае спазненне з гэтым прывядзе да зніжэння ўраджаю азімых. Арганічныя ўгнаенні ў такім выпадку павінны быць абавязкова ўнесены і заворваны праз 2—3 тыдні пасля падняцця папараў або ў крайнім выпадку пад двойку папараў, а вапну—пад першую культывацыю пасля падняцця папару. Такое адступленне, праўда, вельмі непажадана, бо, як паказваюць даныя вопытаў, угнаенне, унесенае загадзя, дзейнічае больш эфектыўна, чым унесенае пад двойку. Толькі на рыхлых пясчаных і супясчаных глебах арганічнае ўгнаенне дапусціма ўносіць пад двойку папару.

У сувязі з абмежаванымі запасамі гною ў летні перыяд карэнная заправка глеб у чыстых папарах пад пасевы азімых павінна ажыццяўляцца прымяненнем торфагноевых кампостаў і сумесей з шырокімі суадносінамі торфу да гною, прымяненнем торфа-гнойна-фасфарытных кампостаў, а таксама аднаго, добра разлажыўшагася і добра праветранага торфу ў спалучэнні з мінеральнымі ўгнаеннямі. На глебах лёгкага механічнага састава (пяскі, супесі) выключна важнае значэнне ў справе належнай заправкі глебы мае лубінавы папар з прымяненнем тарфяназялёнага ўгнаення (ўнясенне торфу пад пасевы лубіну на зялёнае ўгнаенне) у спалучэнні з мінеральнымі фасфатна-калійнымі ўгнаеннямі.

З мінеральных угнаенняў у папаравых палях неабходна шырока скарыстаць фасфарытную муку, якая пры правільным скарыстанні, асабліва ў спалучэнні з торфам, дае ва ўмовах БССР высокі эфект не толькі на азімых, але і на наследуючых культурах.

Апрача таго, для ўгнаення папаравых палёў пад пасевы азімых неабходна шырока скарыстаць такія мясцовыя ўгнаенні, як торфавівіяніты, а для мэт вапнавання — прыродную вапну (вапнавыя туфы, мел, вапнякі).

У севаабаротах, дзе падсеў шматгадовых траў робіцца пад азімыя, на глебах, якія маюць патрэбу ў вапнаванні —унясенне вапны пры падняцці чыстых папараў з'яўляецца абавязковым агратэхнічным мерапрыемствам. Значэнне вапнавання, як мерапрыемства па карэннаму паляпшэнню кіслых падзолістых глеб, добра вывучана і дастаткова агульнавядома.

Маючыя месца ў радзе калгасаў няўдачы з культурай азімай пшаніцы, канюшыны, калі гэтыя культуры даюць нізкія ўраджаі або нават зусім прападаюць, тлумачацца тым, што наяўная ў глебе лішняя кіслотнасць адмоўна ўплывае на нармальнае развіццё гэтых культур.

Тэхніка апрацоўкі, час і спосабы заправкі глебы ўгнаеннямі ў залежнасці ад віду папараў павінны быць наступнымі.

У чыстых папарах (чорныя, раннія)— перад іх узорваннем або падняццем, на поле павінны быць вывезены арганічныя ўгнаенні, якія раскладаюцца ўздоўж загонаў будучага ворыва; адначасова з гэтым на поле вывозіцца вапна або фасфарытная мука, якія павінны быць задзеланы баранай або культыватарам, а затым трэба прыступаць да развозкі гною з наследуючым неадкладным яго заворваннем. Падняцце чыстых папараў, калі яно спалучаецца з задзелкай арганічных угнаенняў, праводзіцца плугамі без прадплужнікаў з глыбінёй ворыва: на чорных папарах — у 13—15 см., а на ранніх — на поўную глыбіню ворыўнага слою. Услед за ўзорваннем павінна быць праведзена неадкладнае выраўніванне і раздзелка поля баранай у 1 — 2 сляды. Разрыў паміж узорваннем папараў і іх баранаваннем прыводзіць да вялікіх страт вільгаці. Калі падняцце ранніх папараў не спалучаецца з унясеннем арганічных угнаенняў, то ўзорванне іх павінна праводзіцца на глыбіню ворыўнага слою плугамі з прадплужнікамі.

Наследуючай задачай у доглядзе за чыстымі папарамі з'яўляецца правядзенне некалькіх паслойных культывацый з дапамогай многалемешных культыватараў, маючых мэтай барацьбу з аднагадовым і корнеатпрыскавым пустазеллем па меры яго адрастання, а таксама рыхленне паверхні і разбурэнне коркі.

Калі летні перыяд акажацца засушлівым, то паслойнае лушчэнне чыстых папараў павінна быць заменена паверхоўнай культывацыяй з прымяненнем лапчатых культыватараў або лушчыльнікаў са знятымі адваламі. На працягу лета пры своечасовым падняцці папараў колькасць культывацый павінна быць не менш 3 — 4. Ні ў якім разе нельга дапускаць зарастання чыстых папараў пустазеллем, утварэння на іх коркі і ператварэння іх з чыстых у «зялёныя» папары. Паднятыя рана папары, але ў выніку нясвоечасовай наследуючай апрацоўкі моцна зарослыя пустазеллем — павінны быць абавязкова пераворваны. Прыкладна за 15—20 дзён да пасеву азімых праводзіцца двойка папараў, якая мае мэтай роўнамернае перамешванне арганічных угнаенняў у глебе. Двойка папару праводзіцца на глыбіню ворыўнага слою з наследуючым неадкладным баранаваннем у 1—2 сляды. Калі раней не праводзілася паглыбленне ворыўнага слою, яго можна зрабіць у момант двойкі шляхам рыхлення дна баразны глебапаглыбляльнікам. Пры двойцы папараў праводзіцца ўнясенне ў глебу лёгка растваримых мінеральных угнаенняў (суперфасфат, калійная соль). Унясенне азотных мінеральных угнаенняў з восені ў чыстых папарах праводзіць нямэтазгодна; унясенне азотных мінеральных угнаенняў трэба аднесці на вясну будучага года, калі яны павінны быць унесены ў выглядзе падкормкі азімых. Калі другая палавіна лета будзе засушлівай, двойку папараў праводзіць не трэба, бо гэта прывядзе да лішняй страты вільгаці. Двойка папараў у такім выпадку павінна быць заменена глыбокай культывацыяй з наследуючым баранаваннем. У сувязі з немагчымасцю загадзя прадбачыць метэаралагічныя ўмовы другой палавіны лета, неабходна ўнесці арганічныя ўгнаенні, вапну пры падняцці папараў, а не адносіць іх унясенне пад двойку.

У занятым папары (віка-аўсяны), як аб гэтым сведчаць даныя раду навукова-даследчых устаноў, арганічныя ўгнаенні мэтазгодней уносіць у два прыёмы: палавінную дозу ўгнаенняў унесці пад папаразаймаючую культуру і затым, пасля ўборкі яе, унесці другую палавіну дозы пад пасеў азімых.

Услед за ўборкай віка-аўсянай сумесі ў занятым папары неадкладна праводзіцца лушчэнне, а затым, праз 10—12 дзён прыступаюць да вывазкі арганічных угнаенняў, раскідвання іх па полю з наследуючым неадкладным заворваннем на поўную глыбіню ворыўнага слою. Мінеральныя фасфатна-калійныя ўгнаенні ўносяцца і заворваюцца адначасова з арганічнымі. У адрозненне ад чыстых папараў, пры пасеве азімых на занятых папарах рэкамендуецца ўнясенне з восені азотных мінеральных угнаенняў; унясенне іх лепш за ўсё праводзіць пад прадпасеўную культывацыю або баранаванне прыкладна за 1—2 тыдні да пасеву азімых.

У лубінавым папары — торф, а таксама фасфатна-калійныя мінеральныя ўгнаенні ўносяцца пад пасевы лубіну. У выпадку, калі торф не быў унесен пры ўзорванні пад пасевы лубіну, рэкамендуецца ўнесці торф паверхоўна, у выглядзе мульчы.

Заворванне лубіну на зялёнае ўгнаенне на звязных глебах павінна праводзіцца ў больш маладыя фазы яго развіцця (канец цвіцення, пачатак утварэння бобікаў), прыкладна за 1 месяц да пасеву азімых; на глебах пясчаных заворванне праводзіцца ў больш позніх фазы развіцця лубіну (у фазе сізых да бліскучых, налітых бобікаў) за 2—3 тыдні да пасеву азімых.

На глебах звязных глыбіня заворвання лубіну павінна быць некалькі мельчэй (не звыш 15 см.), чым на глебах пясчаных, дзе можна заворваць глыбей (на 15—18 см.). Пры такіх тэрмінах і глыбіні заворвання ствараюцца найбольш спрыяючыя ўмовы для дастаткова добрага разлажэння ў глебе лубінавай масы. Перад заворваннем лубіну праводзіцца прыкатванне яго катком у напрамку ходу плуга. Паяўляючаеся пасля заворвання лубіну пустазелле знішчаецца з дапамогай дыскавага культыватара.

Своечасовае правядзенне ўсяго комплекса агратэхнічных мерапрыемстваў па догляду папараў, правільнае спалучэнне высокаякаснай апрацоўкі глебы з належнай карэннай заправкай папараў угнаеннямі ствараюць усе ўмовы для атрымання высокіх і ўстойлівых ураджаяў не толькі азімых, але і раду наследуючых за імі культур. Неабходна памятаць, што асваенне севаабароту пачынаецца з папаравага кліна.

В. ШЭМПЕЛЬ,
член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР.

ЗА РУБЯЖОМ

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

(Дзённік ваенных дзеянняў)

На **англа-германскім фронце** — некаторая актыўнасць авіяцыі. Германская авіяцыя, паведамляецца ў зводцы германскага камандавання, зрабіла налёт на партовыя збудаванні ў паўночнай частцы Брыстольскага заліва. Ля ўсходняга ўзбярэжжа Шатландыі і ў Брыстольскім заліве германскія самалёты патапілі два англійскія гандлёвыя параходы і нанеслі пашкоджанні пяці іншым параходам і танкерам.

У ноч на 11 чэрвеня, перадае агенцтва Рэйтэр, буйныя злучэнні англійскай авіяцыі зрабілі налёт на Брэст (Францыя), дзе, як указваецца ў паведамленні, побач з германскімі лінкорамі «Шарнгорст» і «Гнейзенау» ўкрываецца ў сучасны момант германскі крэйсер. Мяркуюць, што гэта — крэйсер «Прынц Еўгеній», які раней дзейнічаў сумесна з патопленым германскім лінкорам «Бісмарк». Англійскія самалёты скінулі буйнакаліберныя бомбы на докі і якарныя стаянкі Брэста. «Шарнгорст» і «Гнейзенау», указваецца далей у паведамленні, былі пашкоджаны ў рэзультаце налётаў англійскай авіяцыі і, мабыць, знаходзяцца ў рамонце.

* *

У басейне Міжземнага мора за апошнія дні актывізіраваліся дзеянні англійскай авіяцыі, якая накіроўвае свой удар супроць вострава Радос. У ноч на 9 чэрвеня, указваецца ў камюніке англійскага камандавання, англійскія самалёты бамбардыравалі ваенныя аб'екты вострава Радос. Адзначаны прамыя пападанні бомб у паўночны мол Радоскай гавані. Бамбардыроўцы падвергліся таксама аэрадром у Калато і пасадачная пляцоўка ў Катавіі. У ноч на 10 чэрвеня англійская авіяцыя зноў зрабіла налёт на востраў Радос.

У Паўночнай Афрыцы, на фронце ля Тобрука, адзначаюцца дзеянні артылерыі. Германская і італьянская артылерыя, гаворыцца ў зводцы германскага камандавання, абстраляла англійскія батарэі ля Тобрука. Збудаванні, склады і пазіцыі англічан ля Тобрука бамбардыравала, згодна зводкі італьянскага камандавання, італьянская авіяцыя. Германскія самалёты зрабілі налёт на Мерса-Матрух. Англійскія бамбардыроўшчыкі, адзначаецца ў камюніке англійскага камандавання, падверглі бамбардыроўцы гавань Трыполі і аэрадром у Дэрне.

Ва **ўсходняй Афрыцы**, у Абісініі, найбольш упорныя баі адбываюцца ў вобласці Гала-Сідамо, дзе, згодна камюніке англійскага камандавання, англічане акупіравалі новую тэрыторыю плошчай у 45 тыс. квадратных міль. Ваенныя аперацыі разгортваюцца і ў сектары Гондара. У італьянскай зводцы ўказваецца, што баі вядуцца ля Чыльга (на захад ад Гондара). На паўднёвы захад ад Адыс-Абебы на подступах к Джыме, супраціўленне італьянцаў, згодна камюніке англійскага камандавання, у асноўным зломлена.

* *

У Сірыі англійскія войскі, згодна камюніке французскага камандавання, аднавілі наступленне ў напрамку Бейрута і Дамаска. Раніцой 10 чэрвеня, гаворыцца ў камюніке, англійскія часці, якія прасоўваюцца ў раёне паміж узбярэжжам Лівана і Джэбель-Друзам, знаходзіліся на лініі Мерджайун—пункт на поўдзень ад Сасы-Габагіб (на заходняй акраіне пустыннага раёна Эль Леджа).

Англійскія атрады і войскі генерала дэ Голя, якія наступаюць з боку Трансіарданіі, указваецца ў паведамленні карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс з Вішы, знаходзіліся 10 чэрвеня ў 29 км. ад Дамаска. Анкарскі карэспандэнт газеты «Нью-Йорк таймс» перадае, што, паводле маючыхся вестак, артылерыйская стральба, якая была чуваць у Дамаску, сведчыць аб тым, што асноўныя дзеянні артылерыі сканцэнтрыраваны к паўднёваму захаду ад горада на дарозе з Эль-Кунайтры.

Англійскія войскі, якія наступаюць на Сірыю з Ірака, паводле вестак анкарскага карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс, дасягнулі турэцкай граніцы блізка ад Камешле і ўстанавілі кантроль над участкам чыгункі, які звязвае Турцыю з Іракам праз тэрыторыю Сірыі. Карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс перадае з Вішы, што, паводле паведамленняў парыжскага друку, з Ірака ўздоўж даліны ракі Еўфрат прасоўваецца новая англійская, часткова матарызаваная калона. Учора калона перайшла граніцу і дасягнула пункта Абу-Кемаль (у 16 км. ад граніцы).

Каірскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр перадае, што паведамленні аб высадцы 9 чэрвеня англійскага марскога дэсанта на сірыйскім узбярэжжы пацвердзіліся. Дэсант быў высаджан, відаць, упрадзе саюзніцкіх войск, якія наступалі ўздоўж марскога берага, і садзейнічаў пераправе англічан праз раку Нахр-Эль-Касімія, не даўшы войскам праціўніка магчымасці знішчыць мост. Амерыканскія карэспандэнты ў Вішы, спасылаючыся на афіцыяльныя паведамленні, указваюць, што французскія войскі адбілі атакі гэтых часцей і прыпынілі іх прасоўванне. Французскія самалёты і падводныя лодкі атакавалі англійскія ваенна-марскія караблі, з якіх быў высаджан дэсант. У Вішы афіцыяльна аб'яўлена, што 10 чэрвеня былі пашкоджаны два англійскія эсмінцы. Апрача таго, два другія англійскія караблі былі пашкоджаны 9 чэрвеня.

Англійская авіяцыя падвергла жорсткай бамбардыроўцы Бейрут і атакавала аэрадромы ў Алепо і Тадморы (Пальміра).

Германская авіяцыя, гаворыцца ў зводцы германскага камандавання, бамбардыравала нафтасховішчы і партовыя збудаванні Хайфы (Палесціна).

11 чэрвеня. (ТАСС)

Прамова англійскага міністра харчовага снабжэння

ЛОНДАН, 11 чэрвеня. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, англійскі міністр харчовага снабжэння Вултон заявіў па радыё, што ён распрацаваў план арганізацыі снабжэння гарачай стравай насельніцтва раёнаў, пацярпеўшых ад бамбардыровак. Згодна плана, краіна дзеліцца на 19 раёнаў, і ў цэнтры кожнага з іх арганізуецца аўтакалона. Некаторыя з аўтамабіляў прадстаўляюць сабой рухомыя кіпяцільнікі для вады, іншыя — харчовыя ларкі, паходныя кухні і паходныя сталовыя, якія размяркоўваюць страву, прыгатаваную на іншых машынах аўтакалоны. Шоферамі аўтакалон будуць у значнай частцы жанчыны. Аўтакалоны павінны раніцой прыбываць у патрэбныя пункты і размяркоўваць гарачую страву.

ПРАМОВА ЧЭРЧЫЛЯ

ЛОНДАН, 11 чэрвеня. (ТАСС). [illegible]

... з прычыны чаго гэта ўзбраенне знаходзіцца ў бяздзеянні амаль 3 месяцы. Чэрчыль заявіў, што прыкладаюцца і будуць прыкладацца ўсе сілы, каб стварыць на Бліжнім Усходзе максімальна магутную авіяцыю.

Чэрчыль паведаміў, што страты Англіі на Крыце склалі каля 15 тыс. забітымі, ...

... лепшым месяцам за апошні час для англійскага суднаходства ў Атлантыцы. Страты, нанесеныя ў маі праціўніку, склалі прыкладна ¾ англійскіх страт.

Чэрчыль заявіў, што ў бліжэйшыя 6 месяцаў трэба чакаць яшчэ больш упорнай барацьбы.

Пасля прамовы Чэрчыля палата закончыла сваю работу без галасавання.

ПРАМОВА МУСАЛІНІ

РЫМ, 11 чэрвеня. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Стэфані, 10 чэрвеня на ўрачыстым пасяджэнні італьянскай карпаратыўна-фашысцкай палаты, прысвечаным гадавіне з дня ўступлення Італіі ў вайну, выступіў з прамовай Мусаліні.

У пачатку сваёй прамовы Мусаліні зрабіў падрабязны агляд ходу італа-грэчаскай вайны. Ён паведаміў, што да красавіка на албанскім фронце было сканцэнтравана 26 італьянскіх дывізій, тры кавалерыйскія палкі і іншыя часці, а таксама 20 тыс. рабочых, якія былі скарыстаны на дарожных работах.

Спыняючыся на розных этапах італа-грэчаскай вайны, Мусаліні заявіў, што да красавіка 1941 г. стварылася такое становішча, калі армія павінна была атрымаць поўную перамогу.

У вайне з Грэцыяй Італія, паводле слоў Мусаліні, страціла 17 суднаў агульным водазмяшчэннем у 67 тыс. тон і два эсмінцы; 5 суднаў былі пашкоджаны. З экіпажа суднаў і войск, якія на іх знаходзіліся, загінула 295 чалавек. Італьянская авіяцыя страціла 97 самалётаў. 71 самалёт быў пашкоджан. З экіпажаў самалётаў забіта або прапала без вестак 233 чалавекі, ранена 128. Колькасць забітых на сухапутных франтах склала 13 502 чал., раненых—38.768 чалавек, абмарожаных—17.547.

Далей Мусаліні спыніўся на італа-югаслаўскай вайне і паведаміў аб раздзеле югаслаўскай і грэчаскай тэрыторый. Ён заявіў у заключэнне гэтай часткі прамовы, што на аснове пагаднення з германскім камандаваннем уся Грэцыя, у тым ліку Афіны, будзе акупіравана італьянскімі войскамі.

Закранаючы барацьбу ва Усходняй Афрыцы, Мусаліні заявіў, што ў Абісініі акружаныя італьянскія войскі прадаўжаюць яшчэ супраціўленне ў зонах Дангіла, Джыма і Гондар. Мусаліні адзначыў прадаўжаючаеся супрацоўніцтва паміж дзяржавамі тройственага пакта.

Мусаліні заявіў, што ўступленне ЗША ў вайну «не зменіць цяперашняга становішча, якое можна характарызаваць як вайну, калі не дэ-юрэ, то дэ-факто».

У заключэнне Мусаліні спыніўся на ўнутраным становішчы Італіі. Ён указаў, што па меры прадаўжэння вайны «павялічваецца духоўнае і маральнае напружанне, растуць цяжкасці». У сувязі з вычарпаннем запасаў, павелічэннем насельніцтва ў выніку далучэння новых тэрыторый абвастрыліся харчовыя затрудненні. Мусаліні выказаў надзею, што, калі нават вайна будзе цягнуцца больш прадказаных тэрмінаў і калі нават узнікнуць новыя ўскладненні, дзяржавы асі пераможаць.

Новы камандуючы англійскімі войскамі ў Егіпце

ЛОНДАН, 10 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што, па афіцыяльнаму паведамленню ваеннага міністэрства, генерал-лейтэнант Маршал-Карнуол назначан камандуючым англійскімі войскамі ў Егіпце. У паведамленні ўказваецца, што гэтыя войскі ўваходзяць у састаў брытанскіх узброеных сіл Бліжняга Ўсхода, якія знаходзяцца пад камандаваннем генерала Уэйвела.

Навіны літаратуры і мастацтваў

У Дзяржаўнай бібліятэцы імені Леніна (Мінск) адкрылася выстаўка, прысвечаная памяці вялікага рускага пісьменніка Аляксея Максімавіча Горкага. На здымку: наведвальнікі аглядаюць літаратуру і шматлікія фотаматэрыялы аб А. М. Горкім.
Фото І. Ноя. (БЕЛТА).

ДА ПАСТАНОЎКІ ОПЕРЫ „КАЦЯРЫНА“

У новым сезоне Вялікі Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета БССР пакажа новую пастаноўку арыгінальнай беларускай оперы кампазітара-ордэнаносца Н. Н. Шчаглова «Кацярына». Дырэкцыя тэатра днямі зацвердзіла пастановачную брыгаду і састаў выканаўцаў оперы.

Ставіць оперу праф. С. Д. Маслоўская, дырыжор — заслужаны дзеяч мастацтваў БССР М. Э. Шнейдэрман, рэжысёр О. М. Барысевіч, другі дырыжор Н. С. Балазоўскі, хормейстар — заслужаны артыст БССР А. А. Бельскі і мастак П. В. Масленікаў.

Партыю Кацярыны будуць выконваць народная артыстка Саюза ССР Л. П. Александроўская, заслужаная артыстка БССР Друкер і артыстка Крыцкі. У галоўных партыях выступяць таксама народны артыст БССР Засецкі, заслужаныя артысты рэспублікі Лапін, Дзянісаў, Арсенка, Аляксеева, Балоцін, Мурамцаў і др.

У бліжэйшы час пачнецца падрыхтоўчая работа да пастаноўкі оперы «Кацярына».

ВЫДАННЕ ЛІТАРАТУРЫ НА ПОЛЬСКАЙ МОВЕ

Дзяржаўнае выдавецтва пры СНК БССР выпусціла з друку рад кніг на польскай мове. У свет выйшлі кнігі «Задачы саюзаў моладзі» В. І. Леніна, «Аб асновах ленінізма» і «Кастрычніцкая рэвалюцыя і тактыка рускіх камуністаў» І. В. Сталіна.

Днямі выйдуць у свет кнігі «Народжаныя бурай» Н. Астроўскага і «Полымя на балотах» В. Васілеўскай.

Рэдакцыя літаратуры на польскай мове Дзяржвыдавецтва рыхтуе да друку зборнік выбраных твораў А. М. Горкага. У зборнік увойдуць творы «Песня аб Буравесніку», «Песня аб Сокале», «Чалкаш», «Старуха Ізергіль» і інш. Аб'ём зборніка — 10 друкаваных аркушаў.

БАГАТЫЯ КАЛЕКЦЫІ КАРЦІННАЙ ГАЛЕРЭІ БССР

Дзяржаўная карцінная галерэя БССР за апошні час узбагацілася новымі выдатнымі творамі мастацтва. У яе фондах налічваецца ўжо каля 3.300 экспанатаў жывапісу, графікі, скульптуры, прыкладнога мастацтва, народных мастацкіх рамёслаў.

У хуткім часе тут пачнецца разгортванне пастаяннай выстаўкі твораў выяўленчага мастацтва, сабраных галерэяй. Будзе выстаўлена каля тысячы экспанатаў. У аддзеле «Заходне-еўрапейскае мастацтва» наведвальнікі змогуць азнаёміцца з творамі майстраў італьянскай, французскай, галандскай, фламандскай школ. 10 залаў займе аддзел рускага мастацтва, дзе будуць паказаны работы вядомых мастакоў: Крамскога, Рэпіна, Верашчагіна, Левітана, Саўрасава і др., савецкіх мастакоў Бродскага, Іогансана, Грабара, Герасімава.

У аддзеле беларускага мастацтва выстаўляецца многа новых экспанатаў, адлюстроўваючых дарэвалюцыйнае і сучаснае беларускае мастацтва, народную творчасць, народныя мастацкія рамёслы. Тут будуць экспаніравацца—калекцыя з 33 славутых слуцкіх паясоў, старая беларуская гравюра, выкананая гравёрамі XVII—XVIII стагоддзяў Вошчанка, Лейбовічам і др., габелены і каўры, зробленыя ў Беларусі ў XIX стагоддзі, высокамастацкая кераміка. У гэтым-жа аддзеле будуць прадстаўлены творы 70 беларускіх савецкіх жывапісцаў, скульптараў, графікаў—Азгура, Бембеля, В. Волкава, Бразера, Губэ, Зайцава, Манасзона, Пашкевіча. Ёсць работы мастакоў старога пакалення—Альпяровіча, Пэна, Кругера, Сляпяна.

Галерэя адвядзе 4 залы для часовых мастацкіх выставак.

Кінофільм „Бура над Нараччу“

Камітэт па справах кінематаграфіі пры СНК СССР зацвердзіў да вытворчасці ў мінскай кінастудыі «Савецкая Беларусь» новага мастацкага гукавога фільма «Бура над Нараччу» па сцэнарыю беларускага пісьменніка Максіма Танка. Фільм расказа аб паўстанні рыбакоў на возеры Нарач у Вілейскай вобласці супроць польскіх паноў. Ставяць карціну рэжысёры Арнштэйн і Шрэйбер. Ідзе камплектаванне акцёрскага ансамбля. У бліжэйшыя дні з'ёмачная група выедзе на возера Нарач. Фільм павінен быць закончан у гэтым годзе.

Вышаў з друку тэарэтычны і палітычны журнал ЦК КП(б)Б

„Большэвік Беларусі“ №5

ЗМЕСТ:

І. СТАЛІН — Аб артыкуле Энгельса «Знешняя палітыка рускага царызма».

МАТЭРЫЯЛЫ ІНСТЫТУТА МАРКСА — ЭНГЕЛЬСА — ЛЕНІНА

Новы дакумент В. І. Леніна — Рабочыя «Праўда».

Перадавы — Няўхільна ажыццяўляць рашэнні XVIII партканферэнцыі.

Е. Машкова — Аб агітацыйнай рабоце на прадпрыемствах.

А. Ерухімовіч — Працаваць па графіку.

Б. Негнявіцкі — Барацьба за зніжэнне сабекошту прадукцыі.

Б. Бенцман — Аб паліўна-энергетычным балансе БССР.

П. Шапавалаў — Па-большэвіцку выканаць сталінскае заданне.

П. Ладыжын — Дзень большэвіцкага друку ў БССР.

І. Гутараў — Пісьменнік-рэвалюцыянер (да пяцігоддзя з дня смерці М. Горкага).

Ш. Цоір і Е. Зальцман — Партарганізацыя Белдзяржуніверсітэта ў барацьбе за якасць вышэйшай адукацыі.

КАНСУЛЬТАЦЫІ

Я. Ракаў—Узнаўленне рабочай сілы ў СССР

АДКАЗЫ НА ПЫТАННІ

І. Саладкоў — Што такое рабочы кантроль над вытворчасцю і як ён ажыццяўляўся

Адказны рэдактар М. К. АСТАПЕНКА

Памяшканне Першага Белдзярждрамтэатра

ГАСТРОЛІ АДЭСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УКРАІНСКАГА ТЭАТРА РЭВОЛЮЦЫІ

12 чэрвеня

ЛЕГЕНДА

Пачатак у 8 г. веч.

Каса тэатра адкрыта з 2 г. дня (Тэлефон 24-905).

Каса ля Дома ўрада з 12 г. дня да 6.30 вечара.

На калектыўных заяўках—скідка

Кінотэатр «Чырвоная зорка»

ПЕСНЯ аб ЛЮБВІ

Сеансы: 6 7.30 9.15 і 11.

Памяшканне Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР

ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАЎНАГА ПОЛЬСКАГА ТЭАТРА БССР

12 чэрвеня

Вс. Вішнеўскі. АПТЫМІСТЫЧНАЯ ТРАГЕДЫЯ

Пастаноўка А. М. Венгерка.

Пачатак у 8 г. веч.

Білеты ў касе тэатра. Тэл. 24-122.

На калектыўных заяўках—скідка.

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»

«ВАСИЛИСА ПРЕКРАСНАЯ»

Кінотэатр „РОДИНА“

СЕННЯ, 12 чэрвеня і ШТОДЗЁННА НОВЫ ГУКАВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ

ФРОНТАВЫЯ ПАДРУГІ

У галоўных ролях: артысты-ордэнаносцы лаўрэаты Сталінскай прэміі Зоя ФЁДАРАВА А. АБРЫКОСАЎ.

Пачатак сеансаў у 6, 7.40, 9.20 і 11 г. веч. Касы адкрыты з 12 гадзін дня.

МІНГОРХАРЧГАНДАЛЬ АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР ВУЧНЯЎ У МАГАЗІНЫ для падрыхтоўкі прадаўцоў ПА ГАСТРАНАМІІ, БАКАЛЕІ, МЯСУ, ГАРОДНІНЕ І ПРАХАЛАДЖАЛЬНЫХ НАПІТКАХ.

ТЭРМІН НАВУЧАННЯ 9 МЕСЯЦАЎ.

Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 год і старэй.

Стыпендыя ад 75 да 110 руб. у месяц. Жылплошчай не забяспечваем.

Жадаючыя паступіць павінны падаць у аддзел кадраў Мінгорхарчгандля (Савецкая, 74, 3 паверх, пакой 18) заяву з прыкладаннем двух фотакартак, даведкі аб адукацыі і даведкі аб стане здароўя.

ТЭРМІН ПАДАЧЫ ЗАЯЎ З 15 ДА 25 ЧЭРВЕНЯ.

Дзіцячы кінотэатр

Дзённыя сеансы ТАЯМНІЧЫ ВОСТРАЎ

Вячэрнія сеансы для дарослых ТАЯМНІЧЫ ВОСТРАЎ

Кінотэатр «Спартак» («Навіны дня»)

1. ТАНКІСТЫ-СТАЛІНЦЫ (Абаронны дакументальны фільм)

2. Кіножурнал «Савецкая Беларусь» № 21.

ДЗЯРЖЦЫРК (парк ім. Горкага, тэл. 22-725)

СЁННЯ і штодзённа ВЯЛІКІЯ ЦЫРКАВЫЯ ПРАДСТАЎЛЕННІ

ДА ЎВАГІ лесарубаў, калгасаў, калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў!

АРГАНІЗУЙЦЕ МАСАВУЮ ЗАГАТОЎКУ

КАРЫ ІВАВАЙ, ЛАЗОВАЙ і ЯЛОВАЙ і ЛІПАВАГА ЛУБУ для скурана-абутковай прамысловасці

ГАЛОЎСКАБЛЕПРОМ БССР.

МІНСКІ ПЕДАГАГІЧНЫ ІНСТЫТУТ імені А. М. Горкага ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ўсіх студэнтаў-завочнікаў, што ДЗЯРЖАЎНЫЯ ЭКЗАМЕНЫ пачынаюцца 20 чэрвеня. ЛЕТНЯЯ ВУЧЭБНА-ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЯ СЕСІЯ пачынаецца 3 ліпеня г. г.

Яўка толькі па выкліку інстытута.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Беларускі дзяржаўны ЮРЫДЫЧНЫ ІНСТЫТУТ аб'яўляе прыём студэнтаў на дзённае аддзяленне з адрывам ад вытворчасці і вячэрняе аддзяленне без адрыву ад вытворчасці на 1941/42 вучэбны год.

РЭЧЫЦКАЕ БЕЛАРУСКАЕ ПЕДАГАГІЧНАЕ ВУЧЫЛІШЧА аб'яўляе НАБОР НА 1941/42 ВУЧЭБНЫ ГОД

У педвучылішча прымаюцца асобы абодвух полаў ва ўзросце ад 15 да 35 год, маючыя адукацыю ў аб'ёме няпоўнай сярэдняй школы або 7 класаў сярэдняй школы.

Паступаючыя ў першы клас падвяргаюцца прыёмным іспытам у аб'ёме праграмы НСШ па наступных прадметах: беларускай мове (вусна і пісьмова), рускай мове (вусна і пісьмова), арыфметыцы (вусна і пісьмова), геаграфіі і Канстытуцыі СССР.

Асобы, якія скончылі НСШ або 7 класаў СШ у 1941 годзе з выдатнымі адзнакамі па асноўных прадметах вучэбнага плана, прымаюцца ў вучылішча без прыёмных іспытаў.

... ёмным іспытам па ўсіх прадметах папярэдніх класаў.

Прыём заяў аб залічэнні ў педвучылішча з 15 чэрвеня па 15 жніўня. Заявы падаюцца на імя дырэктара педвучылішча з прыкладаннем: пасведчання аб адукацыі, пасведчання аб годзе нараджэння, даведкі аб адносінах да вайсковага абавязку (для ваеннаабавязаных), даведкі аб стане здароўя, трох фотакартак з уласнаручным подпісам, заверанымі дзяржаўнай установай, і паштовых марак на 60 кап. Пашпарт прад'яўляецца асабіста.

У заяве ўказваецца дакладны адрас паступаючага.

Прыёмныя іспыты з 16 па 26 жніўня, а залічэнне ў лік навучаючыхся — з 20 па 27 жніўня.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ДРУКАРНІ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА» ПАТРАБУЮЦЦА: ВАЛЬЦАВАР І ДРУКАРЫ на «Амерыканкі».

ВЫДАВЕЦТВУ «ЗВЯЗДА» ПАТРАБУЮЦЦА ГРУЗЧЫКІ

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 20-844